

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C181 – BIN14**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 30 maart 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Christian Van Eyken tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de niet-benoeming van de burgemeesters in de drie faciliteitengemeenten	
Interpellatie van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het uitblijven van een formele beslissing in het dossier van de kandidaat-burgemeesters voor de faciliteitengemeenten Kraainem, Linkebeek en Wezembeek-Oppem	3
Met redenen omklede moties	12
Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het kritische SERV-rapport van 10 maart 2010 omtrent de slechte kwaliteit van de Vlaamse regelgeving en de negatieve impact hiervan op het investeringsklimaat	
Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de kwaliteit van de Vlaamse regelgeving	12
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de Vlaamse administratieve centra en hun rol in het creëren van een frontoffice voor dienstverlening naar Vlaamse bedrijven	25
Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over nieuwe bewegwijzering van fiets- en wandelroutes	27
Vraag om uitleg van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de projectoproep Managers van diversiteit 2010	
Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de minimumleeftijd voor huwelijksmigratie van niet-EU-vreemdelingen	30

■

Waarnemend voorzitter: mevrouw Linda Visser, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van de heer Christian Van Eyken tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de niet-benoeming van de burgemeesters in de drie faciliteitengemeenten

Interpellatie van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het uitblijven van een formele beslissing in het dossier van de kandidaat-burgemeesters voor de faciliteitengemeenten Kraainem, Linkebeek en Wezembeek-Oppem

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Voorzitter, minister, collega's, het thema van de benoeming van de drie burgemeesters is in deze commissie al meerdere keren ter sprake gekomen. Sinds de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 zijn er nog steeds drie burgemeesters niet benoemd door u, als minister van Binnenlands Bestuur, of door uw voorganger. Na 3 jaar en evenveel voordrachtsakten zijn ze nog steeds niet benoemd. Dat zijn wel veel drieën, en het spreekwoord zegt: "Drie keer is scheepsrecht."

Minister, collega's, met mijn ervaring als gewezen burgemeester van een van die drie gemeenten, kan ik u zeggen dat het feit dat die burgemeesters niet benoemd zijn maakt dat er in die colleges één schepen minder is. De werklast moet over één persoon minder worden verdeeld. In een kleinere gemeente zoals Linkebeek, een van de drie, betekent dat dat er maar drie op vier in het college zetelen.

Sindsdien werden er al acties ondernomen. Het probleem van de benoeming van de drie burgemeesters heeft zelfs tot in het buitenland weerklank gekregen. Het Congres van Regionale en Lokale Besturen van Europa heeft in 2008 een verslaggever gestuurd. U hebt hem niet ontmoet maar wel uw voorganger, de heer Keulen.

Die verslaggever, de heer Guégan, heeft in zijn rapport vijf bevindingen gemeld. De eerste betrof het feit dat deze niet-benoeming een onevenwicht veroorzaakt in deze gemeenten. Een tweede opmerking is dat in de faciliteitengemeenten de burgers niet kunnen deelnemen aan het lokale politieke leven omdat er tijdens de gemeenteraad enkel Nederlands mag worden gesproken.

Verder vond de heer Guégan de verhouding tussen de straf voor de burgemeesters, hun niet-benoeming, en de door hen begane inbreuken disproportioneel. Als vierde opmerking stelde hij dat de redelijke termijn voor de benoeming van de burgemeesters al lang is overschreden. Ook wees hij op de sterke voogdij van de Vlaamse overheid over de faciliteitengemeenten. Dat grenst volgens hem aan een inmenging van de uitvoerende macht. Voorts stipte hij aan dat België de kaderconventie over de bescherming van de minderheden nog niet heeft geratificeerd.

Als laatste punt haalt hij het feit aan dat aanbeveling 131 van het congres in Vlaanderen nog steeds niet wordt toegepast. Deze aanbeveling zegt dat er een benoemingssysteem moet komen voor de burgemeesters via een rechtstreekse benoeming of een benoeming door de gemeenteraad. De conclusie was een aanbeveling van het congres om de burgemeesters te benoemen en het kiessysteem voor de burgemeesters te herzien. Ik wil dat laatste punt niet nu, vandaag, ter sprake brengen, maar misschien kan op een later tijdstip eens worden onderzocht of het systeem kan worden herzien.

Minister, de laatste voordrachtsakte dateert alweer van eind maart 2009. Het dossier ligt al een jaar op uw tafel. Nu ja, op uw tafel ligt het al meer dan 6 maanden. U hebt in december gezegd dat u onderzocht hoe u die carrousel kunt stoppen. Welk systeem is binnen de huidige wettelijke context mogelijk? Ondertussen is er een positief antwoord geweest van de

procureur-generaal en men blijft wachten, ondanks het advies van de provinciegouverneur van Vlaams-Brabant. Een bijkomende vraag: was het advies van de provinciegouverneur positief?

Minister, collega's, we kunnen in deze zaak zeggen dat de redelijke termijn voor een antwoord op een administratieve akte of op een beslissing van een meerderheid in die gemeenten al lang verstreken is.

Minister, toevallig verscheen vandaag in La Libre Belgique een interview met uw partijvoorzitter. Bart De Wever lijkt mij al het antwoord te hebben gegeven op mijn vraag. Op de vraag "C'est un ministre N-VA qui est compétent pour nommer les trois bourgmestres francophones de la périphérie. Que va-t-il faire?" antwoordt hij: "Je suis très clair: on va essayer de se débarrasser de ce problème dans les semaines qui viennent." Moet ik daaruit concluderen dat ze wel benoemd zullen worden? Dat is misschien een goede zaak. Dan is er toch nog een volgende vraag. "Comment?" En dan antwoordt de heer De Wever: "Notre ministre Geert Bourgeois est en train de chercher une solution une fois pour toutes. (...) Je veux être très formel: jamais ces trois bourgmestres ne seront nommés. Et on va faire en sorte qu'ils ne puissent plus se représenter."

Minister, als ik uw partijvoorzitter Bart De Wever mag geloven, zullen ze nooit benoemd geraken, zullen ze zich nooit meer kandidaat kunnen stellen. Ik vraag me dan af wat u zult doen tegen die drie mensen, die – en dat mag toch gezegd worden – toch op de steun van een grote meerderheid van de bevolking kunnen rekenen. Minister, wanneer wordt in dit dossier nu eindelijk een beslissing genomen voor die drie gemeenten? Het gaat weliswaar om faciliteitengemeenten, maar faciliteiten bestaan er blijkbaar niet meer voor die mensen. Het zijn veeleer 'difficulteiten'. Binnenkort ligt het misschien op de tafel van onze vriend Jean-Luc Dehaene, die de knoop dan zal moeten ontwarren, samen met die van Brussel-Halle-Vilvoorde enzovoort.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister, die drie kandidaat-burgemeesters kunnen misschien wel rekenen op de steun van een deel van de bevolking. Maar, mijnheer Van Eyken, het zijn ook drie heerschappen die voor de rest de democratische rechtstaat aan hun laars lappen. Dat moet u er ook eens bij zeggen. Ze doen dat al jarenlang. Indertijd was u er ook een van. We hebben ook al genoeg slechte ervaringen met de Raad van Europa als die naar hier afzakt. Waarom? Omdat de Raad van Europa nog altijd, misschien door onze eigen fout, gemanipuleerd en gestuurd wordt door de francophonie in dit land. Dat is ook een feit.

Minister, het dossier over de al dan niet benoeming van de drie kandidaat-burgemeesters, en niet van de burgemeesters, van de gemeenten Linkebeek, Kraainem en Wezembeek-Oppem sleept nu al aan sinds de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2006. Het heeft tot 14 november 2007 geduurd vooraleer de Vlaamse Regering, op voorstel van voormalig minister Keulen, formeel de drie kandidaat-burgemeesters niet heeft benoemd, op basis van het advies van de gouverneur van Vlaams-Brabant. We hebben dat advies. Daarin heeft men het niet alleen over het overtreden van de omzendbrieven inzake het versturen van kiesbrieven, maar ook nog over andere feiten, die daar weinig mee te maken hebben.

Kwestie van een beetje met de voeten te rammelen van de Vlaamse overheid, hebben die betrokken gemeenten nadien identiek dezelfde kandidaturen ingediend. Het heeft dan tot 24 november 2008 geduurd om, via een besluit van de Vlaamse Regering, opnieuw te beslissen om die kandidaat-burgemeesters niet te benoemen. We weten ook in welke context dat gebeurd is. Er was toen zeer veel druk vanuit een bepaalde partij om gewoon niks te doen, om niet positief te antwoorden op die kandidaturen, maar ook niet in negatieve zin, omdat men dat toen politiek gevoelig achtte. Uiteindelijk heeft minister Keulen dan toch met een formeel besluit beslist de kandidaturen af te wijzen.

Mijnheer Van Eyken, het was niet eind maart maar wel op 1 april van vorig jaar – een symbolische datum, waarmee men nog maar eens aantoonde dat men met de voeten van de Vlaamse overheid speelt – dat men heeft beslist om diezelfde drie kandidaturen opnieuw aan de Vlaamse Regering voor te leggen. Men wilde natuurlijk wat grappig zijn, maar dat was het eigenlijk niet.

Minister, op 8 december van vorig jaar heb ik u daarover ondervraagd. U hebt toen niet formeel gezegd dat u al dan niet een besluit zou nemen om ze niet te benoemen. Ik neem aan dat u ze niet zult benoemen. U hebt er toen aan toegevoegd dat u alle sporen zou onderzoeken om ervoor te zorgen dat de communautaire carrousel, die telkens opnieuw een rondje draait, wordt stilgelegd. Minister, tijdens de vorige legislatuur hebben we een voorstel van decreet ingediend. En we zullen dat opnieuw doen. Het Gemeentedecreet voorzag niet in die situatie. Daarom hebben we voorgesteld dat als een kandidaat-burgemeester de eerste keer wordt afgewezen door de Vlaamse Regering op basis van een afgerond dossier, waar dan geen nieuwe elementen in opgenomen kunnen worden, hij zich geen kandidaat meer zou kunnen stellen. Dat is de piste die we toen hebben aangereikt via dat voorstel van decreet.

Minister, wat mij hier in het algemeen stoort, is dat zowel de vorige als deze Vlaamse Regering er altijd zo lang over moet doen om de enige logische beslissing die zich opdringt, te nemen. Ik kan nog aannemen dat wanneer de dossiers van de kandidaat-burgemeesters voor de eerste keer worden ingediend, men dan het advies van de procureur-generaal, het advies van de provinciegouverneur moet vragen, en dat dat een beetje tijd in beslag neemt. Alhoewel, het heeft bijna een jaar geduurd. Als men echter voor de tweede keer die kandidatuur binnenkrijgt, vraag ik me af of men opnieuw die hele carrousel van de adviesverlening moet doorlopen. Moet het dan ook weer zo lang duren? De eerste beslissing was om bij ministerieel besluit niet te benoemen op basis van een afgerond dossier. De inbreuken waren flagrant. Sinds de tweede en de derde kandidatuurstelling is er niets veranderd.

Als je een eerste keer door een rood licht rijdt, en men benoemt je niet omdat je door het rood bent gereden, en je dient vervolgens je kandidatuur opnieuw in, is het onmogelijk dat men dan zegt: “Het was geen rood, het was groen.” Dat kan dus niet. Het dossier waarop men de eerste kandidatuur uiteindelijk heeft afgewezen, is en blijft hetzelfde.

Als die aanvraag op 1 april 2009 is binnengekomen, minister, waar wacht de Vlaamse Regering dan op om bijzonder vlug een formeel besluit te nemen om niet te benoemen? Ik begrijp niet waarom het zo lang moet duren. Ik denk niet dat het aan de andere kant van de taalgrens zo lang zou duren. Daar raakt men het parlement zelfs niet binnen, als het hun niet aanstaat.

Intussen zijn de drie heerschappen nog altijd kandidaat-burgemeester, maar ook eerste schepen, en in die hoedanigheid waarnemend burgemeester. Als waarnemend burgemeester oefenen zij de volheid van bevoegdheden van de burgemeester uit. Het feit, mijnheer Van Eyken, dat ze daardoor een schepen minder hebben, is alleen aan henzelf te wijten, en aan niemand anders.

Minister, hoe komt het dat het zo lang duurt eer de Vlaamse Regering een formele beslissing neemt om niet te benoemen? Dat is een politiek gegeven, net zoals bij de tweede kandidatuur. Zijn er politieke problemen, is er discussie binnen de meerderheid om te beslissen dat u gewoon niet gaat reageren? Dan is het resultaat inderdaad ook dat ze niet benoemd zijn, daar ben ik het mee eens, maar dan zitten ze daar wel nog altijd als waarnemend burgemeester. Of hebt u nu eindelijk beslist om formeel een besluit te nemen om niet te benoemen? Het vervolg daarvan zal misschien zijn dat de carrousel nog een rondje zal draaien, maar ik vind dat de Vlaamse Regering hier een duidelijk signaal moet geven, niet om te zeggen dat men de zaken op hun beloop laat, met als gevolg dat ze niet benoemd zijn, maar om formeel het besluit te nemen om te antwoorden op de kandidatuurstelling met een besluit om niet te benoemen, ook op basis van het eerste dossier.

Welke sporen, waar u het in december over had, hebt u al onderzocht om een einde te maken aan die carrousel? Wij hebben u een piste gegeven, minister. Ons voorstel van decreet van de vorige legislatuur zou een piste kunnen zijn. Wat is het resultaat van dat sporenonderzoek?

Wij hebben in de vorige legislatuur al een aantal keren gevraagd om ten aanzien van die heren eventueel een tuchtprocedure op te starten. Ik wil vragen om goed te onderzoeken wat daar mogelijk is. Dat zal niet gemakkelijk zijn. Ik geef u daaromtrent twee bedenkingen mee. Ten eerste: aan Franstalige kant redeneert men altijd politiek en nooit juridisch. Ten tweede: het gaat hier uiteindelijk niet om burgemeesters, maar om eerste schepenen. Ik wil u toch vragen om die piste eens grondig te onderzoeken.

Maar waar het ons hier en nu vooral om te doen is, is dat we van de Vlaamse Regering graag zouden horen dat ze een besluit zal nemen om niet te benoemen en dat ze de zaken niet op hun beloop zal laten.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Voorzitter, minister, collega's, de betrokkenen moeten zich ook eens afvragen of een en ander in het belang van hun gemeente is. Op een bepaald moment moet je keuzes maken, eventueel om je terug te trekken of andere mensen te laten voorgaan. Het belang van de gemeente moet de betrokkenen zeker bezighouden.

Er is daarnet verwezen naar een carrousel, maar die staat op dit moment stil. Men vraagt of hij moet worden gestopt, maar hij staat stil. Ook de vraag 'politiek of juridisch' werd gesteld. Ik denk dat een overheid altijd juridisch correct moet handelen. Als men daar politiek een tekening bij maakt, wie is dan de winnaar als men niet-benoemde mensen niet benoemt? Wat is de meerwaarde om iets te doen dat niet is? Dat is zo symbolisch. Het is duidelijk dat sommige mensen daar dan een martelaarsrol bij vervullen. Het is ook duidelijk wie daar politiek weer beter van kan worden. Voor men voor het ene of het andere pleit, moet men ook met die zaken eens rekening houden.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, minister, collega's, het leuke in dit Vlaams Parlement is blijkbaar dat men om de zoveel maanden met hetzelfde probleem komt aanzetten en dat we allemaal opnieuw ons zelfde refreintje kunnen afdreunen, totdat uiteindelijk de beslissing valt. Hier is dat niet anders.

Eerst en vooral is het duidelijk dat beide vraagstellers gelijk hebben. De redelijke termijn om de burgemeesters te benoemen is in ieder geval voorbij. De matrassen zijn gekeerd. De neuzen zijn nu al gerecht bij de gemeenten voor de volgende gemeenteraadsverkiezingen. Laat ons daar eventjes bij stilstaan. Het getuigt niet van goed bestuur dat er nu nog burgemeesters niet benoemd zijn. Dat is een eerste vaststelling.

De heer Joris Van Hauthem: Wat bedoelt u nu? Volgens u moeten ze benoemd worden?

De heer Marc Vanden Bussche: Uiteraard. Maar daar kom ik nog toe. Een tweede uitgangspunt, dat ik al heb aangehaald in de plenaire vergadering, is dat er voorgaande gevallen zijn. In mijn eigen gemeente zaten we in 1988 ook met een patstelling voor de benoeming van een burgemeester. De toenmalige minister van Binnenlandse Zaken, minister Tobback, zei toen: "Ik stel vast dat telkens opnieuw dezelfde kandidaten voorgedragen worden als burgemeester. Ik heb duidelijk gemaakt dat die kandidaten niet kunnen worden benoemd omdat ze wettelijk niet in staat zijn om benoemd te worden. Aangezien de gemeenteraad zijn verantwoordelijkheid niet neemt om een kandidaat voor te stellen waar ik mij als minister achter kan scharen, zal ik zelf overgaan tot de benoeming van een burgemeester buiten de raad."

En zo is het dus gebeurd in Koksijde. De gouverneur had de gemeenteraad nog eens samengeroepen. Men was niet tot een consensus gekomen om een nieuwe kandidaat te benoemen. Toenmalig minister Tobback heeft op voordracht van toenmalig kabinetschef

Johan Vande Lanotte een burgemeester buiten de raad benoemd. Ik denk dat de wetten in Vlaanderen overal gelijk zijn. Ik zie niet in waarom er een ander scenario zou zijn in Brussel. Het is een wettelijke vaststelling, een negatief advies van de gouverneur, dat de burgemeesters niet kunnen worden benoemd. Het is duidelijk dat de minister een burgemeester buiten de raad moet benoemen.

Minister, waarom duurt het zo lang? Vindt u ook niet dat het alle redelijkheid te buiten gaat? We gaan al naar de volgende gemeenteraadsverkiezingen. Waarom zou het scenario van Koksijde hier niet van toepassing zijn?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, dit thema is hier al enkele keren aan bod gekomen.

Mijnheer Van Eyken, u hebt in de eerste plaats verwezen naar het bezoek van de vertegenwoordigers van het Congres van Lokale en Regionale Overheden. In tegenstelling tot wat u vermoedt, zegt of denkt, heb ik die mensen ontmoet. Ze zijn hier geweest met een delegatie. Niet enkel de heer Guégan was daarbij. Het was een zeer verhelderend gesprek. Ik heb van de gelegenheid gebruik gemaakt om het hele institutionele kader in dit land uiteen te zetten.

Ik heb erop gewezen dat op vraag van de francofonen eentalige gebieden zijn ingevoerd. De francofonen hebben de taalgrens gewild in de jaren dertig. Dit brengt zaken met zich mee. Er is één tweetalig gebied, een francofoon gebied, een Duitstalig en een Nederlandstalig. Ik heb ook gewezen op de implicaties van de bestaande faciliteiten. De rechtspraak van de Raad van State is duidelijk. Daar weigeren u en anderen zich aan te confirmeren, helemaal ten onrechte. Ik heb hen ook gewezen op het zeer democratische systeem dat we hier hebben. Het is een rechtstaat. De beslissingen van de uitvoerende macht kunnen worden aangevochten bij de Raad van State. De aantijgingen vanuit francofone hoek dat het hier allemaal niet democratisch zou zijn, kloppen dus helemaal niet.

Ik heb er ook op gewezen dat de burgemeester een vertegenwoordiger is van de regering. Er zijn systemen waarbij burgemeesters verkozen worden en andere waarbij ze niet verkozen worden. Er zijn er zelfs waarbij burgemeesters benoemd worden, zoals in Nederland. Het ene systeem democratisch noemen en het andere niet, is uiteraard veel te kort door de bocht. Ons stelsel is gemengd. Er is een voordracht namens een meerderheid van raadsheren en een benoeming.

Ik heb hen tot slot gewezen op het zeer democratische karakter van deze instelling, waar u in zetelt, mijnheer Van Eyken. U bent een vertegenwoordiger van een francofone partij. De heer Van Hauthem heeft er al op gewezen dat dat destijds helemaal anders is gelopen met Toon Van Overstraeten, voormalig VU-verkozene. Toen hij in Namen verkozen was in de gewestraad is hij manu militari buiten gezet. Hij mocht niet binnen. Hier wordt u aanvaard. U hebt spreekrecht. Iedereen luistert naar u. We doen dat als hoffelijke democratische mensen.

Het was een nuttig gesprek. De klemtoon lag niet op de zaak van de burgemeesters, het ging vooral over de lokale democratie. Ik heb gewezen op onze grote plannen om de gemeentelijke autonomie te versterken en de interne staatshervorming. Dat thema is eventjes marginaal aan bod gekomen.

U zegt dat de redelijke termijn verstreken is en u dringt aan op een behandeling, zoals in het scheepsrecht. U weet toch waar de uitdrukking 'driemaal is scheepsrecht' vandaan komt? Indertijd waren de schepen heel lang onderweg, mijnheer Van Eyken. Ze waren zo lang onderweg dat als iemand een misdrijf pleegde, men niet wachtte tot men weer aan wal was. Het getal drie was zo heilig dat die mensen drie keer werden berecht of bestraft, eventueel drie keer gekielhaald. U kent het Nederlands perfect. Ik begrijp dus dat u erop aandringt dat er drie keer een maatregel wordt genomen en er drie keer een bestraffing komt, waarvan akte.

Er is al op gewezen dat mijn ambtsvoorganger Marino Keulen in dit dossier tot tweemaal toe een formele beslissing heeft genomen, waarbij hij op een zeer gemotiveerde wijze de voordracht van de drie kandidaat-burgemeesters heeft afgewezen. Het gaat om de heren Arnold d'Oreye de Lantremange uit Kraainem, Damien Thiéry uit Linkebeek en François van Hoobrouck d'Aspre uit Wezembeek-Oppem. Die drie kandidaat-burgemeesters overtraden meermaals de taalwetgeving bij het versturen van de oproepingsbrieven voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2006, de federale verkiezingen van 2007 en de Vlaamse en Europese verkiezingen van 2009. Ze leggen daarbij de uitspraken van de Raad van State, ons hoogste administratief rechtscollege, naast zich neer. Ze geven ook geen gevolg aan de herhaalde aanmaningen van de toezichthoudende overheid in dit verband. Daardoor beschikken zij dus niet over de nodige morele eigenschappen en het nodige morele gezag om op te treden als vertegenwoordigers en vertrouwenspersonen van de regeringen, onder meer bij het toepassen van de wetten, decreten en verordeningen. Zij voldoen dus niet aan de benoemingsvoorwaarden.

Krachtens artikel 64 van het Gemeentedecreet is de burgemeester uitdrukkelijk belast met de uitvoering van de wetten, de decreten en de uitvoeringsbesluiten van de federale overheid, het gewest of de gemeenschappen. Een kandidaat-burgemeester die blijvend weigert de democratisch tot stand gekomen wetgeving correct toe te passen, bovendien uitspraken van de Raad van State naast zich neerlegt en evenmin gevolg geeft aan de herhaalde aanmaningen van de toezichthoudende overheid, komt niet voor benoeming in aanmerking.

Niettegenstaande die gemotiveerde beslissing om niet tot de benoeming over te gaan, droegen de gemeenteraden dezelfde kandidaten een derde maal voor. U weet net zo goed als ik dat die drie kandidaat-burgemeesters nooit benoemd zullen worden. Ze hebben, collega's, ruimschoots de tijd gekregen om zich te schikken naar de wetgeving. Hoewel alles vastligt en ondanks het uitdrukkelijke arrest van de Raad van State blijven zij moedwillig en doelbewust de taalwetgeving negeren.

Collega's, u begrijpt dat een beslissing in dit dossier niet op een ondoordachte manier kan worden genomen. Ik heb, zoals ik heb aangekondigd in de commissievergadering van 8 december 2009, de afgelopen maanden alle mogelijke sporen onderzocht. Ik heb studiewerk gedaan, maar ik heb ook contacten gehad met heel veel mensen op het terrein: met Vlamingen uit de betrokken gemeenten, maar ook met francofonen. Mijnheer Van Eyken, u zegt dat die kandidaat-burgemeesters worden gedragen door een heel ruime meerderheid. Ik kan u zeggen dat uit mijn contacten met heel wat francofonen uit die gemeenten blijkt dat ook veel francofonen dit beu zijn. Zij willen geen burgemeester die de wetten niet naleeft en zij willen niet dat hun gemeente daaronder lijdt. Zij willen weg van het slechte bestuur dat die gemeenten treft. Ik neem die woorden in mijn mond: daar is slecht bestuur. Daar is geen goed bestuur inzake Cultuur, Jeugd en Sport. Daar worden mensen niet op een gelijke wijze behandeld. Denk aan de problematiek van de culturele centra die er niet komen, de bibliotheek- en jeugdcentraproblematiek, enzovoort. Ik kan u zeggen dat dit voor mij ook heel verhelderend is geweest.

Al dat werk en al die contacten met die mensen hebben vandaag nog niet tot een constructieve oplossing geleid. Ik ga door met een aantal van die initiatieven.

Collega's, ik heb vandaag het ministeriële besluit ondertekend houdende de niet-benoeming van de kandidaat-burgemeesters van de gemeenten Kraainem, Linkebeek en Wezembeek-Oppem. Met dit niet-benoemingsbesluit wil ik de heren d'Oreye de Lantremange, Thiéry en Van Hoobrouck d'Aspre ook elke illusie ontnemen. Ze zijn geen burgemeester en ze zullen ook nooit burgemeester worden. Ook al leidt dit, mijnheer Van Eyken, blijkbaar tot enige zenuwachtigheid. U zegt dat er daardoor een schepen minder is, enzovoort. Maar de wet is de wet, en de wet moet nageleefd worden door iedereen en de burgemeester heeft een voorbeeldfunctie.

Ik hoop wel degelijk dat ik een burgemeester zal kunnen benoemen in Kraainem, Linkebeek en Wezembeek-Oppem. Elke gemeente in Vlaanderen verdient het om een volwaardige burgemeester te hebben, maar in mijn brief heb ik laten weten dat er geen benoeming zal komen van kandidaten die daaraan niet beantwoorden. De gemeenteraden moeten nieuwe kandidaten voordragen die de wetten en de decreten respecteren en daarvan ook blijk geven, en die ook blijk geven dat ze dat in het verleden hebben gedaan. Ik heb dat in het begeleidend schrijven bij het niet-benoemingsbesluit heel duidelijk gemaakt. Ik heb die gemeenteraadsleden opgeroepen om in die drie gemeenten zo snel mogelijk een andere, aanvaardbare kandidaat naar voren te brengen, een kandidaat die bewezen heeft de wetten na te leven, die bereid is zich te conformeren aan de taalwetten, net zoals er in de andere faciliteitengemeenten burgemeesters zijn die de taalwetten naleven en die, als burgemeester van een faciliteitengemeente in Vlaanderen, aanvaarden dat de taal het Nederlands is.

Ik wil hier uitdrukkelijk zeggen aan alle inwoners van die gemeenten dat ik met die gemeenten het beste voor heb en dat ik een heel goede band wil hebben met die gemeenten. Ik wil met die gemeenten, net zoals met de 305 andere gemeenten, een goede samenwerking hebben. Ik vraag niets liever. Ik heb de hand uitgestoken. Men moet daar de moed hebben om die hand aan te nemen, om zich te conformeren aan de wetgeving. Er is een Vlaamse overheid, er is een Vlaamse Regering die, over alle coalities heen, op dat punt heel duidelijk is en daarin geen duimbreed zal toegeven. Mijnheer Van Eyken, het is dus in het belang van de inwoners daar dat men de moed heeft het roer om te gooien.

Collega's, ik heb inderdaad al een aantal sporen onderzocht. Een ervan is de tuchtprocedure. Mijnheer Van Hauthem, ik heb daarin nog geen beslissing genomen. Dat is geen evidente, geen gemakkelijke zaak. Ik ben bezig met het onderzoeken van een aantal van die zaken. Ik heb nog geen constructieve oplossing gevonden. Met dit niet-benoemingsbesluit houdt het niet op. Ik zoek verder naar een oplossing. Ik heb met een aantal actoren gesproken op het terrein. Ik ben blij dat ik die contacten gelegd heb.

Ik neem ook onder ogen of er nog aanvullende maatregelen kunnen worden genomen. Uiteraard zal ik, in samenwerking met de gouverneur, het administratief toezicht op een consequente wijze blijven uitoefenen, net zoals ik al beslissingen heb vernietigd omdat men ten onrechte met gesloten deuren heeft vergaderd met de bedoeling de taalwetgeving te ontwijken.

Ik werk momenteel aan een omzendbrief om de gemeenten te herinneren aan de onwettelijkheid van het gebruik van de taalcodes. Sommige faciliteitengemeenten hanteren taalcodes. Dat is in strijd met de privacywetgeving. De Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer, de privacycommissie, heeft daarop gewezen. Toch worden die codes nog gehanteerd. Het is een federaal probleem. Het Rijksregister hanteert die taalcodes ondanks het negatieve advies van de privacycommissie en houdt ze daardoor in stand. Ik heb al gevraagd aan de federale minister van Binnenlandse Zaken om daar een einde aan te maken. Dit is een onwettige toestand. Ik zal een omzendbrief sturen naar de gemeentebesturen met de melding dat die taalcodes niet langer mogen worden gehanteerd. Ze worden onder andere gehanteerd bij het versturen van de oproepingsbrieven. Ik zal er zeer nauwgezet op toezien dat dit niet langer gebeurt.

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Minister, dank u voor uw antwoord. Ik stel vast dat de in de pers verschenen oproep van Bart De Wever zijn gevolgen heeft gehad. Wat hij deze morgen in La Libre Belgique aankondigde, is wel degelijk gebeurd. U hebt dus goed naar uw voorzitter geluisterd. Hij zal tevreden zijn.

Mijnheer Van Hauthem, die kandidatuurstelling is geen aprilgrap, want het voorstel werd ondertekend op 31 maart. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

Laat dan niet uitschijnen dat het als een grapje wordt beschouwd in die gemeenten.

Minister, u zegt dat er veel inbreuken zijn vastgesteld. Er zijn in uw ogen drie inbreuken: de oproepingsbrieven voor 2006, 2007 en 2009. De heer Van Hauthem zegt dat wie door het rood rijdt, moet worden gestraft. Je kunt een straf krijgen als je door het rood rijdt. Maar dat wil niet zeggen dat je nooit meer mag rijden als je door het rood hebt gereden. Ik heb nog niet veel mensen gezien die door het rood zijn gereden en wier rijbewijs is ingetrokken – behalve als je iemand overrijdt. Ik stel vast dat er maar één verwijt is: die oproepingsbrieven.

Minister, u zegt dat u contacten hebt gehad en dat er in die gemeenten slecht bestuur is op het gebied van Jeugd, Sport en Cultuur. Dan vraag ik me af hoe het komt dat tijdens de gemeenteraadsverkiezingen die lijsten of die burgemeesters niet werden bestraft door de bevolking zelf. De bevolking zou voor iemand anders kunnen stemmen omdat het zo slecht gaat in de gemeente. U brengt geen bewijzen naar voren. Ik zal niet in twijfel trekken dat u misschien contacten hebt gehad met sommige mensen uit Linkebeek, Kraainem en Wezembeek. Maar u blijft in het vage over waar het nu juist op slaat.

U zult waarschijnlijk willen vragen waarom het jeugdwerkbeleidsplan in die gemeenten niet wordt ingediend. Ik heb het hier in deze commissie al gezegd: er is geen jeugdwerkbeleidsplan omdat die plannen enkel en alleen de Nederlandstalige verenigingen aanvaarden. Tweektalige verenigingen mogen er niet aan meedoen en Franstalige verenigingen nog minder. Het decreet stelt het zo. Voor wat betreft de bibliotheken blijven wij bij de mening dat een bibliotheek met 75 percent Nederlandstalige werken niet kan in een gemeente met in de bevolking een andere verhouding tussen de taalgroepen. Men moet een bibliotheek samenstellen op basis van de behoeften van de lezers, en niet op basis van quota die wettelijk worden verplicht.

U belaaft die drie kandidaten met alle zonden van de wereld. Maar twee van hen zijn toch goed genoeg bevonden om vandaag in de provincieraad van Vlaams-Brabant te zetelen. Die mensen zijn toch niet zulke misdadigers als ze in de provincieraad kunnen zetelen? Dat wil zeggen dat die mensen een ambt kunnen bekleden en dat men niet moet zeggen dat ze moeten worden weggehaald.

Minister, u hebt dus vandaag uw besluit genomen. U zegt dat die drie, d'Oreye de Lantremange, Thiéry en Van Hoobrouck d'Aspre, niet meer mogen worden voorgedragen en dat er aanvaardbare kandidaten moeten worden voorgedragen. Maar wat betekent 'aanvaardbaar' in dit geval? De beslissing voor de oproepingsbrieven, zoals het in die gemeenten is gebeurd, werd niet door een en dezelfde persoon genomen. Dat is waarschijnlijk gebeurd met het medeweten van iedereen in die meerderheid. Wil dat dan zeggen dat er geen enkele kandidaat-burgemeester uit een meerderheidspartij mag worden voorgedragen? Men sluit hier iedereen al uit. Wie zou u als aanvaardbaar kunnen beschouwen?

Ten slotte, u zegt dat die drie van Linkebeek, Kraainem en Wezembeek-Oppem de slechteriken zijn. Uw voorganger, Marino Keulen, heeft eraan getwijfeld om de burgemeester van Sint-Genesius-Rode te benoemen. Zij is dan uiteindelijk wel benoemd omdat ze in 2007 de oproepingsbrieven enkel en alleen in het Nederlands heeft verstuurd. Als ik het mij goed herinner, zijn er in 2009 wel problemen geweest in Sint-Genesius-Rode. Ik zal niet vragen dat u haar zou bestraffen, maar er moet een lijn komen in uw beleid. De drie niet-benoemden blijven aan de kant staan, terwijl die andere, die door het rood licht is gereden, zoals de heer Van Hauthem zou zeggen, mag blijven rijden. Minister, in heel uw argumentatie zijn er zwakheden. Ik stel mij in de plaats van de drie afgewezen kandidaten en stel de bijkomende vraag: wie kan u als aanvaardbaar beschouwen?

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, op één punt hebt u ons alvast genoegdoening geschonken. Blijkbaar hebt u daarmee zelfs ook CD&V in snelheid gepakt. U neemt de formele beslissing om niet te benoemen. Ik zou zeggen: beter laat dan nooit. Want naar mijn bescheiden mening heeft het veel te lang geduurd. Het ging over dezelfde mensen en over

hetzelfde dossier. U had daar nooit zo lang mee moeten wachten. De politieke actualiteit van de volgende weken zal daar waarschijnlijk ook voor iets tussen zitten.

Maar goed, de formele beslissing is er nu tenminste. De vraag, minister, is: wat nu? Want nu is de beslissing genomen. Dat is ook wat we gevraagd hebben, wat we al lang vragen. We hebben gevraagd dat men het niet zou houden bij een niet-benoeming. U geeft wel een antwoord. En dat kon natuurlijk niet anders zijn dan een beslissing om niet te benoemen. Wat nu? We hebben ook tuchtsancties gevraagd, want hiermee is het dossier niet afgesloten. Men zal wellicht opnieuw een voordracht indienen. U hebt al sporen onderzocht. Wij zullen ons voorstel van decreet opnieuw indienen, waardoor het mogelijk wordt om die carrousel te stoppen. Dat is dus een mogelijkheid. En dan moet het Vlaams Parlement maar zijn verantwoordelijkheid nemen. Daarnaast bestaat effectief de mogelijkheid om een burgemeester buiten de raad aan te stellen. Ten slotte kunnen er nog tuchtsancties genomen worden ten aanzien van schepenen – want het zijn geen burgemeesters –, die uiteindelijk toch al jaren de hele Vlaamse decreetgeving hebben gesaboteerd, die ons tot en met gepest hebben. Minister, ik vraag u dan ook het niet bij dit ene gloriemoment, hoe belangrijk ook, te houden, maar het gaspedaal in te drukken en volle gas vooruit te gaan.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Minister, u hebt niet echt geantwoord op mijn vraag. Ik zal ze anders formuleren. Bent u wettelijk bevoegd om een burgemeester buiten de raad te benoemen? Indien ja, waarop wacht u dan om dat te doen? Vindt u ook niet dat de redelijke termijn overschreden is en dat u geen enkele reden meer hebt om te wachten? Of wacht u tot na de federale verkiezing van 2011? Dan kunt u misschien beter wachten om te benoemen tot oktober 2012. Onze lijst staat voor het gezond verstand, maar hier is alle gezond verstand zoek. Nu, in 2010, moeten we ons nog buigen over een dossier om een burgemeester te benoemen, terwijl de gemeenteraadsverkiezingen hebben plaatsgevonden in 2006. Een bananenrepubliek zou het niet beter doen dan wij.

U geeft nu opnieuw uitsluitel om die drie kandidaten niet in aanmerking te nemen. Ik dacht dat daarover al lang uitsluitel bestond. Er is echter geen uitsluitel over wat u uiteindelijk wel zult doen. U zegt enkel dat er opnieuw sporen onderzocht moeten worden. Mijn moeder zou zeggen: ‘Ge hebt al alle tijd gehad om te onderzoeken. Zoudt ge niet beter tot de daad overgaan?’

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Collega's, ik ben ervan overtuigd dat de minister de enige juiste beslissing heeft genomen. Mijnheer Van Eyken, u verwijst uiteraard naar de stembusuitslag in de betreffende gemeenten en naar het democratisch draagvlak van de meerderheden. Het zijn ook meerderheden. Maar een groot stemmenaantal en een grote meerderheid behalen in een gemeente, betekent niet dat u uw zin kunt doen. Veel stemmen halen ontslaat u niet van de plicht om ook wetten en decreten na te leven, om rondzendbrieven van de hogere overheden na te leven, wel integendeel. Het is zelfs uw plicht om als verkozenen, om als burgemeester het voorbeeld te geven. En keer op keer hebben deze kandidaat-burgemeesters er blijk van gegeven dat ze dat niet doen, en vooral dat ze dat niet willen doen. Dat gebeurt telkens moedwillig omdat er ook een andere politieke agenda achter zit. Men speelt een politiek spelletje. Het is nogal evident dat de minister op dat moment de beslissing neemt die hij genomen heeft. Eigen schuld, dikke bult, zou ik zeggen.

Nog maar vorige week hebben wij in de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand een hoorzitting gehouden met de mensen van vzw ‘de Rand’. Ook daar hebben we opnieuw gehoord dat de vzw in een aantal gemeenten moet doen wat de gemeentebesturen niet willen doen. En het is goed dat dat verhaal eens verteld wordt. Want ik zie dat onder andere de Franstalige pers hier massaal aanwezig is. Dat wordt echter nooit verteld. De vzw ‘de Rand’ moet telkens in de plaats treden van gemeentebesturen die moedwillig geen degelijk

cultuurbeleid willen voeren, geen degelijk bibliotheekbeleid willen voeren, geen degelijk sport- en jeugdbeleid willen voeren. *(Opmerkingen van de heer Christian Van Eyken)*

U hebt opnieuw bevestigd dat u de Vlaamse decreetgeving eigenlijk moedwillig niet wil toepassen. Die Vlaamse decreetgeving is ook op een democratische manier tot stand gekomen. Ze is in het Vlaams Parlement met een overgrote meerderheid, op een democratische manier goedgekeurd. U weigert pertinent en permanent de Vlaamse decreetgeving op het terrein toe te passen. Dan kan men niet anders dan dit soort kandidaat-burgemeesters niet te benoemen. U voert geen goed beleid ten aanzien van een grote groep in uw gemeente.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Vanden Bussche, uiteraard ben ik bevoegd om iemand buiten de raad te benoemen. Mijnheer Van Hauthem, mijnheer Van Eyken, ik wil iemand benoemen die bewezen heeft de wetten na te leven en die ook bereid is de wetten na te leven. Mijnheer Van Eyken, het gaat dan meer in het bijzonder over het naleven van de taalwetgeving, die van openbare orde is en hier dus primordiaal is.

Ik reik de hand naar de welmenende francofonen. Er zijn francofonen in de taalgrens-, in de faciliteitengemeenten die de faciliteiten correct toepassen, die zich conformeren aan de wetgeving en die bereid zijn om beter samen te werken met de Vlaamse overheid. Ik doe dat aanbod aan de mensen, aan de inwoners van die gemeenten. Ik reik hun de hand. Ze hebben er alle belang bij om samen te werken met de Vlaamse overheid. Ze hebben er alle belang bij om belangrijke subsidies, een belangrijke ondersteuning, die ze nu missen, wel te krijgen, met respect voor de taalwetgeving, met respect voor de faciliteiten. Dat kan niet met een burgemeester die bewezen heeft de wetten niet na te leven of die zegt zich niet te conformeren aan die wetten. Dat is het minimum minimorum in ons systeem. Dat is heel klare taal en dat is heel duidelijk. Dat geeft ook aan wat ik van plan ben te doen.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, ik hoop dat dit het begin wordt van een mooi verhaal. Want het verhaal is nog maar begonnen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Van Hauthem, door de heer Vereeck, door de heer Van Eyken, door de heren Segers en Demesmaeker en de dames Robeyns en Brouwers werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het kritische SERV-rapport van 10 maart 2010 omtrent de slechte kwaliteit van de Vlaamse regelgeving en de negatieve impact hiervan op het investeringsklimaat

Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de kwaliteit van de Vlaamse regelgeving

De voorzitter: Collega's, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) zal op 4 mei in de commissie een toelichting geven over dat rapport.

De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, minister, ik was er me eigenlijk wel van bewust dat de uitnodiging was verstuurd naar de SERV om het rapport toe te lichten. Maar we kunnen natuurlijk allemaal lezen. Minister, het is een materie die me dermate boeit dat ik eigenlijk niet langer kon wachten om daarover met u van gedachten te wisselen.

In het rapport van 10 maart is de SERV vrij kritisch over de kwaliteit van de Vlaamse regelgeving. Het is trouwens een rapport dat de SERV op eigen initiatief heeft gepubliceerd. Dat duidt er toch op dat hij meent aan de alarmbel te moeten trekken. De situatie is volgens de SERV precair. Zoals we gewend zijn, is het een heel uitgebreid en uitgebalanceerd rapport.

Er is al veel geschreven over betere regelgeving. Iedereen met een beetje gezond verstand erkent ondertussen wel het belang van een goede kwaliteit van de wetgeving. Ik zal daar dan ook niet verder bij blijven stilstaan. Ook de Vlaamse Regering erkent het belang ervan. Het is opgenomen in het ondertussen beruchte Vlaanderen in Actie (ViA). Maar ook in het Pact 2020 is een passage opgenomen over betere regelgeving. Ze wordt er als een van de twintig doelstellingen naar voren geschoven. Zo staat er bijvoorbeeld: “Vlaanderen voert tegen 2020 een ambitieus programma uit voor betere regelgeving, dat bureaucratische belemmeringen, administratieve lasten en onnodig zware nalevingskosten van regelgeving vermijdt en wegneemt.”

Ook vanuit Europa wordt de druk opgevoerd om werk te maken van betere regelgeving. Recent is er weer een publicatie geweest van de drie overheden, van de drie naties die daarin een voortrekkersrol spelen, alhoewel ze nu een nieuw woord gebruiken. Er wordt nu gesproken over ‘slimmere regelgeving’. Maar what’s in a name?

Minister, laat me u ook heel duidelijk maken dat er in de vorige legislatuur een aantal grote stappen in de goede richting zijn gezet, en meer bepaald onder uw ministerschap. Ik erken dat. Het laatste jaar van de legislatuur was er niet veel meer te merken. Maar zeker in de eerste 4 jaar zijn er bijvoorbeeld de regelgevingsagenda’s gekomen. Er is de compensatieregel voor administratieve lasten, de invoering van de reguleringssimpactanalyse (RIA), de formulierensite, de ondertekening van het interinstitutioneel akkoord. Het is onder uw ministerschap dat de aandacht voor goede regelgeving in Vlaanderen is toegenomen.

Maar toch zijn er nog een aantal punten waar het – dringend – beter kan en moet. Dat blijkt nu uit die nota van de SERV. In een rapport van de OESO vond de SERV trouwens de bevestiging van zijn eigen conclusies. In dat rapport over de kwaliteit van de wetgeving eindigt Vlaanderen 23e op 30 regio’s. Dat is een cijfer dat de wrevel en het ongenoegen bij burgers, bedrijven en gemeentebesturen, die allemaal die regelgeving ondergaan, bevestigt. Sommigen spreken van betutteling en andere van eindeloze processies om vergunningen te verkrijgen, die dan soms nog tegenstrijdig zijn. Het valt ook op dat het Vlaams Parlement met de regelmaat van een klok reparatiedecreten moet goedkeuren om fouten of misverstanden uit vorige decreten recht te zetten.

De belangrijkste suggestie van de SERV is die waar ook de OESO het hardst op hamert, namelijk transparantie en participatie in de regelgeving. Diegenen op wie de regelgeving van toepassing is, moeten eigenlijk beschouwd worden als klanten, met wie consultatie moet worden opgezet over hoe de wetgeving het best wordt opgesteld. En daar is ons Vlaams besluitvormingsproces op dit moment niet op gericht. Dat focust vooral op het bereiken van overeenstemming met de coalitiepartners in de regering. En ik geef toe dat dat op zich al moeilijk genoeg is. Dat vinden alle politici, zowel van de meerderheid als van de minderheid. Maar zodra die overeenstemming bereikt is over de grote oriëntering van een beslissing, dan is men het politieke onderhandelen moe en heeft men geen zin nog eens rekening te houden met de klanten. Uit het rapport van de SERV blijkt hoezeer Vlaanderen achterop hinkt in de internationale rankings.

Ik weet ook dat het argument dat de SERV in een aantal van zijn suggesties gebruikt, namelijk meer consulteren, en vooral meer consulteren van strategische adviesraden, zou kunnen leiden tot grotere doorlooptermijnen. En die doorlooptermijnen zijn al zo lang in België. Ik ben het wel eens met de SERV dat consulteren niet moet leiden tot grotere doorlooptijden, indien alles goed gepland kan worden.

De opmaak van regelgeving moet meer worden gezien als een proces, dat zo veel mogelijk moet worden gepland. In navolging van de commissies-Sauwens en -Berx moeten we misschien ook voor regelgeving eens bekijken hoe we de procedures efficiënter kunnen organiseren. Minister, zult u omtrent het consultatiebeleid en de doorlooptijden bij de opmaak van regelgeving initiatieven nemen? Zo ja, op welke wijze zult u het parlement daarbij betrekken?

Een tweede probleem is volgens de SERV de verhouding tussen de ambtenarij en de kabinetten. De administratie die de dossiers voorbereidt, heeft vaak geen contact met de klanten en hun woordvoerder. Drukkingsgroepen zijn vaak voorbehouden terrein voor de kabinetten. Nochtans belooft het charter tussen de regering en de topambtenaren wel beterschap. Het zegt dat de kabinetten de administratie erbij moeten roepen als ze de drukkingsgroepen ontvangt. Over de inkrimping van de kabinetten hebben we al andere discussies gehouden, maar hoe gaan we die samenwerking tussen ambtenarij en kabinetten in de consultatie van de stakeholders concreet verbeteren?

Uit een onderzoek van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) uit 2008 blijkt dat Vlaanderen een van de betere RIA-systemen heeft in continentaal Europa. Het instrument op zich is dus goed, maar het wordt helaas niet goed toegepast. Zoals blijkt uit het rapport van de SERV, is de kwaliteit van de RIA's in Vlaanderen doorgaans te laag. Vlaanderen heeft op 4 jaar tijd 469 RIA's gemaakt, verspreid over alle beleidsdomeinen. Dat is natuurlijk zeer veel, en vaak is de RIA nog een louter formele procedure, die men moet doorlopen nadat de belangrijke beslissingen al zijn genomen. Uit een bevraging van de administraties blijkt bijvoorbeeld "dat er momenteel nog heel wat RIA's worden gemaakt omdat het een verplichting is. De RIA is in veel gevallen een papieren verplichting die in de laatste fase van de totstandkoming van regelgeving nog snel moet worden opgemaakt en de reeds genomen beslissingen retroactief moet verantwoorden." Er zijn trouwens ook een aantal uitzonderingen, moet ik daar onmiddellijk aan toevoegen.

Er zijn dus knelpunten aan de RIA. Dat blijkt ook uit een evaluatie van de dienst Wetsmatiging van april vorig jaar. Ze worden vaak te laat opgestart, er wordt te weinig geconsulteerd, er worden te weinig opties onderzocht, de effecten worden onvoldoende in kaart gebracht. Maar het grootste probleem is het gebrek aan politieke en ambtelijke steun aan het RIA-proces. En dat heeft natuurlijk te maken met het feit dat het al zo moeilijk is om tot een consensus te komen in de interkabinettenwerkgroep. De SERV drukt dat trouwens veel voorzichtiger uit dan de dienst Wetsmatiging. De SERV stelt dat het strategische beleidskader voor betere regelgeving moet worden vernieuwd. Bent u het daar mee eens?

De SERV heeft in zijn persbericht een goede samenvatting gegeven van het rapport: "Wil Vlaanderen zijn ambities waarmaken om de administratieve lasten van burgers en bedrijven met 25 percent te verminderen tegen 2012, dan is dringend actie nodig. Dat blijkt uit een onderzoeksrapport en advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Ondanks de goeie wil van de voorbije 10 jaar blijven de resultaten voor betere regelgeving uit en hinken we achterop tegenover het buitenland. Daarom vraagt de SERV consultaties met adviesraden en andere stakeholders vroeger in het beleidsproces op te starten. Daarnaast moet de overheid de zogenaamde reguleringssimpactanalyse minder formalistisch inzetten, zodat minder tijd, mensen en middelen verspild worden. De vraag om anders en beter te beslissen, loopt opvallend parallel met de conclusies van de commissies-Berx en -Sauwens over de versnelling van grote investeringsprojecten."

Ik herhaal nogmaals dat er in de vorige legislatuur, en zeker onder uw ministerschap, belangrijke initiatieven zijn genomen. In het laatste jaar is dat een beetje stilgevallen, waarschijnlijk toen deze bevoegdheid bij de minister-president terechtkwam en die man daardoor een veel te zware portefeuille had. U weet dat ik daar heel nauw bij betrokken was, en ik kon in de praktijk constateren dat het in het laatste jaar wat is stilgevallen.

Nu stelt u opnieuw voor om met deze regering zwaar in te zetten op betere regelgeving. Vlaanderen doet het nochtans niet zo goed, zoals blijkt uit een internationale vergelijking van de OESO. Dat straalt negatief af op het vertrouwen in de overheid en vooral in het investeringsklimaat. Een van de belangrijkste elementen is het inzetten op de administratieve vereenvoudiging. U weet dat ik daar zelf actief mee bezig ben geweest en dat dat voor mij een belangrijk thema is.

Ziet u het haalbaar om die doelstelling van 25 percent reductie voor de administratieve lasten die Vlaanderen wil realiseren, nog te behalen voor 2012, gezien ook de achterstand die daarin is opgelopen? Zo ja, in welke beleidsdomeinen denkt u dat vooral te realiseren? Ik hoop, minister, dat u aan de slag gaat met de aanbevelingen van de SERV, die positief geformuleerd zijn, en dat u werk wilt maken van betere regelgeving. U weet dat u daarvoor op mijn steun kunt rekenen.

Wat is uw globale reactie op het rapport en het advies van de SERV? Erkent u de problemen die daarin worden gesignaleerd? Welke wel? Welke niet? Welke beleidsconclusies zult u uit het SERV-rapport trekken? Welke aanbevelingen zult u opvolgen en welke niet? De SERV stelt dat de inspanningen inzake administratieve vereenvoudiging dienen te worden opgedreven tegen midden 2010. Dat is over een drietal maanden. Welke concrete acties zult u tegen midden 2010 ondernemen? Welke resultaten verwacht u daarvan?

De regering engageert zich in het kader van het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) eveneens tot het reduceren van de administratieve lasten voor ondernemers met 25 percent tegen 2012. Die doelstelling wordt volgens de SERV moeilijk haalbaar. Wordt die doelstelling gehandhaafd? Hoe zult u die halen? Welke beleidsdomeinen zijn daarbij voor u prioritair? Denkt u daar een beetje te moeten aanpassen? De SERV stelt dat ondanks de goede wil van de voorbije 10 jaar de resultaten voor betere regelgeving wat uitblijven en we achterop dreigen te hinken ten aanzien van het buitenland. Welke factoren liggen volgens u aan de basis van dat achterop hinken? Welke bijstellingen zullen er nog gebeuren?

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Voorzitter, minister, collega's, ik hoef niet te situeren waar het over gaat, de meesten onder u hebben het rapport van 10 maart 2010 wel gelezen, of toch de commentaren op het rapport. In een interview wees Peter Leyman van de SERV erop dat Vlaanderen, ondanks de belofte van de Vlaamse Regering, de vermindering van de administratieve lasten met 25 percent tegen 2012 "zeker niet zal halen".

Een vergunning krijgen behelst dan ook nog steeds heel wat werk. Concreet denk ik bijvoorbeeld aan de vertraging die heel wat infrastructuurwerken daardoor oplopen. Er wordt ook verwezen naar het Vlaams Parlement, dat naar aanleiding van deze problemen recent een resolutie heeft goedgekeurd, waarbij via 76 aanbevelingen het doel wordt vooropgesteld om de doorlooptijd van infrastructuurwerken te halveren.

Daarnaast berekende de SERV dat er in de vorige regeerperiode gemiddeld 233 dagen nodig zijn om een decreet te maken. Centraal in de bekommernis van de SERV staat de – volgens hen – verkeerde invulling van de relatie tussen overheid en burger/bedrijf. De overheid beschouwt haar burgers en bedrijven te weinig als klant en zou haar regelgeving meer in functie van hen moeten opstellen. Om aan die tekortkomingen tegemoet te komen, stelt de SERV voor om de methodiek van eerst een witboek en dan een groenboek te gebruiken.

Minister, erkent u de gestelde tekortkomingen? Zo ja, in welke maatregelen hebt u daarvoor voorzien? Op welke manier wilt u de goedgekeurde resolutie van het Vlaams Parlement in de praktijk brengen? Bent u van plan om de voorgestelde methodiek van een wit- en groenboek daarbij toe te passen?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Voorzitter, minister, collega's, goede regelgeving is natuurlijk ook voor de CD&V-fractie heel belangrijk, omdat het een element is van goed en efficiënt bestuur, en een belangrijk element voor een gezond economisch klimaat.

Ik had het rapport niet zo heel negatief gelezen. De heer Vereeck heeft toch ook de goede aspecten uit het rapport aangehaald. Men zegt bijvoorbeeld dat we voor de RIA vrij hoog staan in de benchmark, samen met Duitsland. Zo slecht is het dus allemaal niet, maar we moeten natuurlijk wel wakker blijven. Men is daar nu een tiental jaren mee bezig en het is onvoldoende. Als je dat leest, moeten we erkennen dat wat er gebeurt op het vlak van decreetsevaluatie eigenlijk nog niet voldoende is.

Wij spelen daar als Vlaams Parlement natuurlijk ook een rol in. We moeten daar samen over nadenken. Ik geloof dat de heer Peumans dienaangaande in zijn plan voor het parlement ook een aantal ideeën naar voren heeft gebracht. Misschien moeten we dat in deze commissie in het najaar, na de discussies over de interne staatshervorming, echt eens ten gronde bekijken. We willen er wel op voorhand voor waarschuwen dat, wat we ook gaan doen, het niet mag leiden tot bijkomende planlasten en bijkomende procedures. Daar moeten we voor oppassen. Men begint er soms allerlei zaken tussen te voegen, zoals een pre-RIA en dergelijke, terwijl men in de commissie-Sauwens en -Berx meer sprak in termen van maatschappelijke kosten-batenanalyses, maar daar ging het natuurlijk specifiek over investeringen. Er ligt in elk geval heel veel werk op de plank.

Op de voorlaatste bladzijde van het advies van de SERV wordt gesproken over drie prioriteiten voor 2010. Als je dan toch met iets wilt beginnen, doe dan dit, zegt men aan de regering. Het eerste is dat er van de nieuwe regering verwacht wordt dat men een nieuw strategisch beleidskader voor betere regelgeving opstelt tegen midden 2010. Gaat dat lukken? Is de regering daarmee bezig? Men wil ook een upgradering van de regelgevingsagenda's en operationele actieplannen voor de administratieve lastenvermindering. Die drie zaken werden eruit gelicht om op zeer korte termijn rond te werken. Is de bevoegde minister daar met zijn collega's al over in gesprek gegaan? Dit is immers niet alleen een werk voor één minister. Ook dat moeten we erkennen: het is werk voor de hele regering én het parlement.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, zoals u weet, ligt deze materie mij zeer na aan het hart. Ik weet, mijnheer Vereeck, dat u in een vorig leven en in een andere hoedanigheid heel veel bijgedragen hebt aan dit belangrijke werk, dat jaren geleden is gestart, maar dat niet af is en dat vatbaar is voor verbetering. Daar is iedereen het over eens. Dat is een 'ongoing process', iets dat je nooit mag loslaten, zo niet sta je stil en ga je op het einde weer achteruit.

Ik wil bij aanvang een onderscheid maken tussen een aantal zaken. We mogen administratieve vereenvoudiging en wetgevingskwaliteit niet met elkaar verwarren. Ze zijn natuurlijk met elkaar verbonden, maar administratieve lasten gaan over een andere zaak dan de wetgevingskwaliteit op zich. Dan heb je nog de wetsevaluatie, en tot slot heb je de infrastructuur, en daar gaan de rapporten-Sauwens en -Berx in hoofdzaak over. Dat zijn zaken die we apart moeten bekijken.

Ik ben het ook eens met mevrouw Brouwers dat het parlement hier een grote rol in heeft, zowel bij de totstandkoming van wetten en decreten als bij de evaluatie ervan. Ik vind persoonlijk zelfs dat evaluatie uitsluitend een taak van het parlement is. Ik zeg dat niet voor

het eerst, ik heb dat hier in het parlement al herhaalde keren gezegd in een vorig leven als minister. Ik heb dat ook verdedigd toen ik in de federale Kamer zat. Er bestaan systemen waardoor het parlement die evaluatie zelf kan doen. Ik vind dat bij uitstek een taak voor het parlement.

Hetzelfde geldt voor de wetstekwaliteit. Dat is geen vrijgeleide voor ons, als ministers, om slordig te zijn of met decreten af te komen die legistiek rammelen, maar legifereren is moeilijk. Dat vergt dat je daar herhaaldelijk met de kam door gaat. De steller daarvan ziet zijn fouten vaak niet meer. Ik heb zelf tientallen en tientallen wetsvoorstellen geschreven. Het is altijd goed dat iemand anders er ook naar kijkt. Soms zie je een incoherentie of een onheldere formulering niet meer. In de Kamer heb ik op mijn eentje honderden amendementen ingediend die puur legistiek waren en ook aanvaard zijn. Ik overdrijf niet. Bij lectuur op de banken zie je dat een formulering beter kan, overbodig is of tegenstrijdig. De perfecte wet moet wellicht nog geschreven worden.

Er zijn voorbeelden uit het verre verleden van prachtige staaltjes van eenvoudige wetgeving, denk maar aan artikel 13.82 uit het Burgerlijk Wetboek. Die tijden zijn voorbij omdat we veel gedetailleerder regelen, en die tijd zal niet meer terugkeren. Er kan zich geen incident voordoen, of men roept om nieuwe wetgeving. Zijn er problemen in de kinderopvang? Dan moet er worden gezorgd voor vergunningen en controles. We leven in zo'n dynamiek. De dynamiek van handslag en het ongeschreven contract is voorbij, definitief vrees ik. De wetgeving is dus gedetailleerd. Het is zaak om daar maat in te houden. 'Wetsmatiging' is een goede term. Maar als je het dan toch regelt, moet je het correct doen.

Collega's, ik heb nergens een OESO-rapport gevonden waarin Vlaanderen 23e staat op 30 regio's inzake kwaliteit van de regelgeving. Ik lees dat wel in De Standaard van 11 maart. Ik heb het gevoel dat u doelt op de grafiek 2.6 in het rapport, waar België op de 24e plaats staat op 31. België is nog altijd niet identiek aan Vlaanderen. Ik ben in Parijs bij de OESO geweest met de uitdrukkelijke vraag om ons apart te benchmarken op alle vlakken. Het gaat niet op om België inzake onderwijs te benchmarken met andere landen: Vlaanderen is autonoom bevoegd voor zijn onderwijs, de Franse Gemeenschap ook. De OESO zou met de realiteit rekening moeten houden. Men heeft me dat ook toegezegd. Men doet het steeds meer, heb ik de indruk.

Ik heb weet van een peer review van de OESO waarin Vlaanderen wel gebenchmarkt wordt. Toen ik minister was in de vorige regering, heb ik zelf contact gehad met de OESO. Er waren contacten met mijn administratie, de Brusselse en de federale administratie en met de Franse Gemeenschap. Ik kijk daar al lang naar uit, ik heb dat rapport nog altijd niet. Over de versnelling van procedures gesproken: de OESO zou er ook wel eens aandacht voor mogen hebben. Ik ben voorzichtig, maar ik had toen toch de indruk dat Vlaanderen er niet slecht uit zou komen. Al ben ik de eerste om te zeggen dat het nog beter kan.

Mijnheer Vereeck, u hebt bevestigd dat we een modern systeem hebben, een reeks van methodieken en instrumenten, voor kwaliteitsvolle regelgeving. Die zijn in de vorige regeerperiode op mijn aangeven goedgekeurd door de Vlaamse Regering en uitgevoerd. Dat mag ik zeggen, in alle bescheidenheid. Vlaanderen beschikt dus over de belangrijkste internationaal aanvaarde standaarden voor een kwaliteitsvol wetgevingsbeleid. Ik denk aan de regelgevingsagenda, de cellen wetstekwaliteit, de reguleringsimpactanalyse (RIA) en de compensatieregeling voor administratieve lasten.

Collega's, we hebben niet gewacht op de evaluaties door de OESO, de SERV en anderen. Onze eigen dienst Wetsmatiging is op het einde van de vorige regeerperiode begonnen met een evaluatie van de belangrijke strategische instrumenten voor betere regelgeving en administratieve vereenvoudiging. De evaluatieresultaten lopen gelijk met de aandachtspunten die zijn geformuleerd door de SERV. Ik moet die evaluatie van onze diensten nog krijgen. Die is nog niet definitief af. Ik zal die verwerken tot een nieuw strategisch beleidskader, dat ik zal voorleggen aan de Vlaamse Regering. Dit zal de bedoeling hebben om de bestaande

instrumenten voor betere regelgeving en administratieve vereenvoudiging te optimaliseren, op basis van de praktijkervaring en rekening houdend met de aanbevelingen van de SERV. Ik ga daarbij na hoe we de instrumenten doelgerichter en efficiënter kunnen toepassen en versterken.

Ik geef één concreet voorbeeld: zowel onze eigen evaluatie als die van de SERV als de aankomende OESO peer review over reguleringsmanagement geeft aan dat consultatie van belanghebbenden bij de opmaak van regelgeving beter kan. Dat hebt u ook aangehaald, mijnheer Vereeck. Ik onderzoek daarom de meerwaarde van een Vlaamse consultatiecode. Ik heb hierover een heel goed gesprek gehad met de SERV. Peter Leyman is gekomen met de ondervoorzitters van de SERV. We hebben van gedachten gewisseld over deze resultaten. Ik heb mijn beleidsvoornemens bekendgemaakt.

Wat concrete acties betreft, wil ik de RIA hervormen. Mevrouw Brouwers, u hebt benadrukt dat de RIA van hoogstaande kwaliteit is, maar het kan performanter, beter, pragmatischer en flexibeler. Je moet vermijden dat je door een zeer goed instrument te veel planlast genereert. Ik hoop dat het parlement daar begrip voor heeft. Je moet de RIA efficiënt inzetten en vermijden dat je met een kanon schiet op een mug. Er is een Vlaams inter-institutioneel akkoord (IIA). Daardoor is een politiek engagement ontstaan tussen de Vlaamse Regering, de SERV, de strategische adviesraden (SAR's) en het Vlaams Parlement. Daarin staat dat we de toepassing en de kwaliteit van de RIA willen optimaliseren. Ook de cellen Wetskwaliteit wil ik verder uitbouwen en ondersteunen zodat de instrumenten voor een goed wetgevingsbeleid in alle beleidsdomeinen effectief en efficiënt worden toegepast.

Ik heb aan het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen (SBOV) een onderzoeksopdracht toevertrouwd voor een verbeteringsgerichte procesevaluatie van het nieuwe strategische adviesstelsel. Samen met de minister-president zal ik de resultaten van deze studie gebruiken als aanknopingspunt voor het verder optimaliseren van de SAR's, alsook voor een evaluatie van de huidige consultatiepraktijk en voor een eventuele bijsturing ervan.

Ik zal het gebruik van de Vlaamse regelgevingagenda verbeteren en zo proberen te zorgen voor een nog betere coördinatie, een betere planning en meer transparantie van het regelgevingproces. Mijn persoonlijke evaluatie van die regelgevingagenda is niet bijzonder positief. Ik heb dat ingevoerd met heel veel goede bedoelingen. Door heel snel bij het begin, in de bijlage bij de beleidsnota's al, urbi et orbi aan te kondigen welke regelgeving we zullen ontwikkelen, wou ik de dialoog op gang brengen en het middenveld laten reageren. De bedoeling was dat academici of zelfs personen zouden reageren en mij dat zouden afraden of ideeën aanreiken. Mijn ervaring daarmee is teleurstellend. Ik geloof meer in een ander instrument.

Mijnheer Segers, u verwijst naar de resolutie van de Commissie voor de Versnelling van Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten. In de eerste plaats zullen de inhoudelijk bevoegde collega's, zeg maar de ministers van Mobiliteit, Openbare werken, Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening, acties moeten ondernemen. Dat staat een beetje los van de administratieve vereenvoudiging en de regelgevingagenda.

Wij stellen vast dat de Vlaamse overheid voorbij de limieten zit van wat nog aanvaardbaar is om grote infrastructuurwerken te implementeren. Het proces is te lang geworden. Ik ben blij dat de commissie-Berx en de commissie-Sauwens op dat punt tot gelijklopende conclusies zijn gekomen. Een heikel punt zal zijn hoe je op een treffelijke manier het vooruithalen van het consultatieproces kunt organiseren: de dialoog en de inspraak.

Ik verwijs naar het Oosterweelproject. Je zit met een besluitvormingsproces waarbij je bijna helemaal aan het einde van de rit komt tot een collectief referendum. Het is een niet-bindende volksraadpleging, maar in wezen een collectief referendum. Dat spoort naar mijn aanvoelen niet met de manier waarop wij dat aanpakken. We willen die inspraak ook niet uitschakelen, maar goed, het zal een boeiende oefening worden.

Ik hoop dat het parlement daar ook ernstig over nadenkt. Ik denk niet dat we gaan naar een systeem waarbij de bevolking geen inspraakmogelijkheid meer krijgt. Maar stel dat er geplande werken van de Vlaamse overheid door tien gemeenten gaan en elke gemeente op haar beurt een volksraadpleging organiseert, dan eindigen we in een nog groter sukkelstraatje dan wat nu al blijkt uit het rapport-Berx en het rapport-Sauwens. We moeten erover durven na te denken. Als politicus moet je de moed hebben om bepaalde maatregelen te nemen die een evenwicht garanderen, zonder afbreuk te doen aan inspraakmogelijkheden. Maar de limieten zijn overschreden. We schieten in eigen voet. We komen niet meer tot uitvoering. In eerste plaats is het iets voor de functionele ministers, maar we zullen dat samen in de regering doen. De resolutie is in het parlement eenparig goedgekeurd. Ik mag hopen dat dit partijoverschrijdend zal worden aangepakt.

Er zijn aanbevelingen bij met betrekking tot het organisatiemodel en de bedrijfscultuur van de administratie. Met betrekking tot aanbeveling 48 en 49, de optimalisering van de samenwerking binnen en tussen de beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid, heb ik het College van Ambtenaren-Generaal (CAG) de opdracht gegeven een sleutelrol te spelen voor de samenwerking binnen en tussen de beleidsdomeinen enerzijds en de politiek-ambtelijke samenwerking anderzijds. Dat punt komt aan bod in het SERV-rapport. Er wordt terecht gezegd dat de ambtenaren, zeker in de nieuwe cultuur van kleinere kabinetten met een grotere rol voor de ambtenarij, ook betrokken moeten zijn bij ontmoetingen met het middenveld en de betrokken actoren. Daar kan nog serieus wat winst worden gemaakt. Er is een politiek-ambtelijk charter gesloten tussen de Vlaamse Regering en het CAG. Dat bevat heel concrete regels over samenwerking en de respectieve verantwoordelijkheden.

De vraag naar een verdere integratie van advies, aanbeveling 50, ondersteun ik ten volle. Er kan heel wat efficiëntiewinst worden gerealiseerd door alle relevante informatie te bundelen in één geïntegreerd advies. Het is belangrijk dat onze gedeconcentreerde diensten de adviezen bundelen, binnen decante termijnen. Veel mensen onder u zijn actief op het lokale vlak. De frustratie van onze burgemeesters en schepenen is de confrontatie met onze diensten die naast elkaar werken, soms tegen elkaar en niet gecoördineerd optreden. We moeten zorgen dat we geen elkaar tegensprekende deeladviezen meer hebben.

Dat hangt samen met de optimalisatie van het procesbeheer ten voordele en vanuit het perspectief van de klant. Dit is een van mijn beleidsdoelstellingen voor deze legislatuur. Ik zeg de ambtenaren, waar ze ook werken, uitdrukkelijk dat ze oplossingsgericht moeten werken. De tijd dat de ambtenaar zegt dat uw voorstel niet deugt of niet klopt en zoek het maar uit, is voorbij. De ambtenaar moet mee aan tafel zitten en zeggen hoe het wel kan, zonder vooroordelen.

Gelukkig is die omslag al volop aan het gebeuren. Ik kom zeer veel uitstekende ambtenaren tegen op het terrein die dat al wel doen, maar er zijn er anderen. Dat is geen verwijt. Die mensen zijn in zo'n cultuur aangeworven. Hun carrière is in die cultuur verlopen: neem geen verantwoordelijkheid, pas op, zorg dat je je paraplu kunt uitsteken als het erop aankomt. Dat vergt wel wat cultuuromslag. Het vergt van ons, politici, dat we er anders mee omgaan en de ambtenaren er meer bij betrekken.

Dan zijn er de aanbevelingen rond juridische aspecten en rechtszekerheid. De opzet van een kwaliteitszorgsysteem dat voorafgaat aan het opstellen van de regelgeving en dat tot doel heeft eventuele mogelijke vormfouten in de regelgeving te voorkomen is aanbeveling 68. Het zal u niet verwonderen, maar ik onderschrijf die volledig. Dit noodzakelijk voortraject maakt trouwens deel uit van de hervorming van de reguleringsimpactanalyse. Ik hoop dat het parlement hierin een actievare rol zal nemen.

Ik kom tot de administratieve vereenvoudiging. U weet dat dit voor de regering en voor mij een prioriteit is. Bij mijn aantreden op 1 januari 2005 heb ik de compensatieregeling ingevoerd: per domein worden de lasten gemeten. We doen dat volgens Europese standaarden. We zijn dus ook kwetsbaar. We zijn in België de enigen die meten in plus en in min.

Ik kom tot de reductiedoelstellingen. Ik heb er serieuze kanttekeningen bij, ook bij de manier waarop de Europese Unie dit aanpakt. Ik sta er volledig achter om tot reductiedoelstellingen te komen, maar mijn punt is dat je dit niet kunt meten als je niet begint met een nulmeting en als je niet weet waar je start. Het is zeer makkelijk – en ik overdrijf nu – om na een aantal jaren te zeggen dat je de reductiedoelstelling van 25 percent hebt bereikt. “Kijk eens aan, ik heb die en die wetten afgeschaft. Ik heb dat en dat vereenvoudigd”. Maar tegelijk heb je niet gemeten wat je hebt bij gecreëerd en heb je niet gezegd waar je vertrokken bent en wat dus je nulpunt is. Wat zijn de administratieve lasten die wij opleggen aan de ondernemer in die sector? Wat zijn de administratieve lasten in de toeristische sector? In de leefmilieusector? Dat is nu de oefening die wij doen en waar we nog niet uit zijn, maar waar we ons opnieuw kwetsbaar opstellen. Eerst dus een nulmeting en dan de reductiedoelstelling.

Er zijn pilootprojecten gestart. Ik moet me excuseren, maar door een communicatiefout is het antwoord te laat aangeleverd. Men dacht dat het voor een latere datum was. Ik wou de gegevens meegeven over de stand van de nulmeting en de reductiedoelstellingen die al geformuleerd zijn. Ik heb ze al wel eens verstrekt, bij de beleidsnota. Ik zal ze gerust bezorgen bij een latere gelegenheid of schriftelijk. Er zijn dus al domeinen die er werk van gemaakt hebben, anderen nog niet. Ik ga dit echt reactiveren. Ik wil dat we dat doen. Nog eens: eerst een nulmeting en dan zeggen wat de reductiedoelstellingen zijn. We zullen geen 25 percent halen in alle domeinen. In bepaalde gaan we misschien meer halen, in andere misschien minder. Maar het zal een eerlijk systeem zijn: dit is de nulstand en de staat vooraleer we starten. Vanaf dan hebben we gemeten, niet alleen in min, maar ook in plus. Zo eerlijk zijn we en zo kwetsbaar zijn we.

Tegen midden 2010 zal ik, in een nieuw strategisch beleidskader, ook een actieplan met projecten opnemen die beleidsdomeinen- en bestuursniveauoverschrijdende vereenvoudigingen beogen. Om een maximale administratieve vereenvoudiging door te voeren, streef ik daarbij ook naar optimale samenwerking met e-government en naar meer aandacht voor de verstandige inzet ervan. Ik denk dat de samenhang e-gov en administratieve vereenvoudiging nog veel meer resultaten kan opleveren dan tot nu toe het geval is. Samen met collega Muyters zijn we bezig aan de uitwerking van de elektronische bouwvergunning. Dit is één voorbeeld, maar zo kunnen er heel veel zijn. Je kunt dat niet op één-twee-drie doen. Het vergt jaren. Het vergt heel wat software. Een hele ketting moet daarop afgesteld zijn. Ook de lokale besturen moeten er klaar voor zijn. Als we dit in deze regeerperiode kunnen realiseren door de combinatie e-gov en administratieve vereenvoudiging, dan kunnen we grote stappen vooruitzetten.

Een begeleidingsgroep waarin ook sociale partners zijn opgenomen, moet tien van de meest door ondernemers genoemde administratieve lasten oplijsten en worden betrokken bij de prioritaire aanpak daarvan. De opvolging zal gebeuren via een representatief ondernemings-panel.

Ik kom ten slotte tot de relatie kabinetten, ambtenaren en parlement. Collega's, ik wil resoluut gaan voor de techniek van witboek en groenboek. Ik weet dat het zeer beladen termen zijn. Het zijn Europese instrumenten, die in mijn ogen – dat is wat daarstraks heb gezegd over de regelgevingagenda – efficiënter zijn om in dialoog te gaan, zowel met het middenveld of de betrokken sectoren, als met het parlement. Ik heb aangekondigd dat ik dit zal doen voor wat de interne staatshervorming betreft. Voor de zomer komt er in deze commissie een groenboek, gevolgd door een witboek. Ik zal dat ook doen in de commissie voor Onroerend Erfgoed voor het nieuwe Onroerenderfgoeddecreet.

Ik plaats er een aantal kanttekeningen bij. Ik onderschrijf dat wij in onze dialoogcultuur te veel tijd en energie besteden aan de afstemming van de standpunten binnen de meerderheid. Dat heeft te maken met de bijzondere wet op de hervorming der instellingen (BWHI) waarin staat dat de deelstaatregeringen bij consensus beslissen. Wij beslissen over alles en nog wat bij consensus. Een minister heeft weinig eigen verantwoordelijkheid. Een burgemeester en

een schepen hebben op dat vlak meer initiatiefmogelijkheden. Als je in een coalitie zit waarbij je in consensus moet beslissen, dan draait de molen voorafgaandelijk in de interkabinettenwerkgroepen (IKW), vooraleer je naar het parlement gaat. Dat betekent dat je alles tot de laatste komma hebt uitgediscussieerd en dat je een werkstuk hebt dat de steun van de meerderheid heeft.

Ik zou veel liever een systeem hebben – het Nederlands systeem – waarbij een minister met een brief aan de Tweede Kamer in grote lijnen zijn beleidsintentie kan geven. Hij stuurt die naar alle partijen, naar de meerderheid en de oppositie. Het gebeurt meer dan één keer dat de minister door zijn eigen fractie wordt teruggeroepen. *(Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck)*

Dit zou moeten kunnen. Als dit nu in ons systeem gebeurt, dan mag de minister aftreden. Als de minister de steun van zijn meerderheid kwijt is, dan is er een groot incident. Het vergt dus een andere cultuur, ook van het parlement. Ik heb heel goede ambtenaren met wie ik heel nauw samenwerk in beleidsraden en in individuele contacten. Maar ik kan onmogelijk aan een van mijn ambtenaren vragen om bijvoorbeeld naar een IKW over onderwijs te gaan om mijn standpunt te verdedigen. Dat kan niet. Het moet iemand van mijn kabinet zijn die mijn eigen partijstandpunt gaat verdedigen.

Je zou kunnen zeggen dat je je daar niets meer moet van aantrekken, maar dan kom je niet meer in een systeem waarbij je met volle kennis van zaken in een regering waar tientallen agendapunten worden behandeld, kunt beslissen of het je goedkeuring wegdraagt of niet. Je wordt toch wel geacht om de stukken te kennen, de grote lijnen te kennen, akkoord te gaan of niet. We zitten dus in een systeem dat we niet kunnen doorbreken omdat de BWHI er nu eenmaal is.

Ik weet dat er nog collega's zijn die het doen: heel vaak in open dialoog gaan met het parlement. De voorbije regeerperiode heb ik het ook gedaan. Minister Vandenbroucke heeft het gedaan. Minister Vandeurzen gaat nu inzake welzijn en vernieuwd sociaal beleid ook op die manier tewerk. Ik zal dus het engagement nemen om dit aan alle collega's voor te stellen om dit steeds meer te gaan doen. Ik denk dat we naar zo'n cultuur moeten gaan: een groenboek, een witboek. Maar nogmaals, het maakt je ook kwetsbaar. Als de oppositie er gebruik van maakt om je neer te sabelen en niet tot een serieuze dialoog te komen, dan zal het systeem mank lopen omdat je bij ons net andere regels hebt die uitgaan van een consensus. Ik denk dat het een goede zaak is dat we het proberen te doen. Dan kunnen we minder de focus leggen op de coalitiepartners – wat de SERV aanhaalt – en een gebrek aan transparantie en dialoog. Je komt pas tot transparantie met een debat over de hoofdlijnen.

Nogmaals, naar mijn aanvoelen is de regelgevingsagenda daar echt geen goed instrument voor. Een witboek en een groenboek zijn beter. Ik heb het ook aan de SERV gezegd dat ik er echt werk wil van maken. De SERV vindt dat uiteraard ook een goede zaak. Ik zal dus proberen – het staat niet in het regeerakkoord – om mijn collega's ervan te overtuigen om dit ook steeds meer te doen.

Je kunt natuurlijk niet voor elk decreet een witboek en een groenboek maken. Dat zou potsierlijk zijn. Je moet dat doen voor grote plannen en voor grote hervormingen waarvoor het de moeite is. We hebben het gedaan met de mediadecreten. Ik denk dat het een heel goed systeem is geweest waar iedereen goede ervaringen mee had. Op het einde van de rit is iedereen natuurlijk vrij om ja of nee te zeggen. Het is wel een volwassen dialoog. Op die manier kan je ook meer rekening houden met de inbreng van de oppositie.

In een vorig leven ben ik een volbloed parlamentslid geweest. Ik vind dat het parlement een actievere rol moet kunnen spelen. Een parlement dat alleen maar goed- of afkeurt of alleen maar vragen stelt, dat leidt tot frustraties.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Minister, ik dank u voor uw heel omstandig antwoord. Uit uw antwoord blijkt ook duidelijk de nodige dynamiek. Ik ben daar blij om.

Ik wil ingaan op het onderscheid dat u terecht maakt tussen administratieve lasten, RIA en het hele gebeuren rond de versnelling van de maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten. In die commissie waarvan ik zelf lid was – de commissie-Sauwens zal ik ze maar noemen –, is ook de methodiek van de impactanalyse (IA) – en ik laat even de ‘r’ vallen – gebruikt. De impactanalyse is toch een Europees gewaarborgde methode die zowel in de Europese Commissie maar ook daarbuiten, wordt gebruikt. In de commissie-Sauwens is er op een bepaald moment over gesproken om via een andere procedure tot besluitvorming te komen, maar men heeft toch gekozen om het via een IA te doen. Het is eigenlijk gewoon een stappenplan. Je gaat eerst na wat het maatschappelijk probleem is. In een tweede fase ga je na wat het politieke doel is dat je wenst te bereiken. Dan onderzoek je alle opties die mogelijk zijn om het doel te bereiken. Dat kan zowel over regelgeving gaan als over infrastructuur. Vervolgens ga je de verschillende effecten na en dan kom je tot een besluit. Het is ook die methodiek die nu de filosofie uitmaakt van de commissie-Sauwens en de commissie-Berx. Ik denk dat dit goed is omdat we niet altijd opnieuw het warm water moeten uitvinden en verschillende methodieken moeten hanteren.

De IA staat voor mij centraal en de administratieve lasten zijn hiervan een onderdeel. Als we de effecten van verschillende regelgevingsopties berekenen, dan zijn de administratieve lasten daarvan een belangrijk onderdeel.

Ik zou er ook willen op aandringen dat als we met nieuwe elementen komen, namelijk een groenboek en een witboek, we die blijven definiëren in functie van de IA-methodiek. Nogmaals, die is ‘indoors’. Die heeft een stempel gekregen en is algemeen aanvaard en toegepast binnen de Europese Unie en binnen heel wat landen. Laat ons dus die methodiek gebruiken.

Als we spreken over een groenboek, dan hebben we het eigenlijk over de eerste drie tot vier stappen in de IA- of RIA-procedure. Wat is uw maatschappelijk probleem? Kom maar eens met de cijfers. Wat ligt er ten grondslag aan het feit dat wij wensen tussen te komen? Dat kan verkeersveiligheid zijn en dan moeten we maar reageren. Maar het kan ook het volgende zijn: hoe vaak gebeurt het dat een of andere gek een kinderkribbe binnenstapt en moeten we daar steeds op reageren met regelgeving? Die stappen moeten we volgen: het schetsen van het probleem, de maatschappelijke doelstelling, het definiëren van de opties en het bespreken van de effecten in alle transparantie en in kwetsbaarheid. U stelt zich inderdaad heel kwetsbaar op, want op dat moment is er nog niet getrancheerd. Op dat moment geeft u ons als oppositie de mogelijkheid om mee in het debat te stappen, wat we op dit moment niet kunnen.

In een tweede fase is er het witboek waarin u de effecten bespreekt en waarin stilaan de besluitvorming komt en daarna wordt genomen. Dit is een meer politiek verhaal waar eventueel de verhouding meerderheid en minderheid kan spelen. Er wordt een politiek voorkeursbesluit genomen. Zo heet dat in de commissie Versnelling. Het is eigenlijk het eindpunt van een witboek: het geeft weer wat er beslist is. Vervolgens gaat men dat ofwel juridisch uitwerken ofwel infrastructureel uitwerken.

Ik zou dus graag uw voorstel, wat ik echt wel toejuich, consistent binnen de IA-methodiek die internationaal wordt erkend en toegepast, opnemen. Mevrouw Brouwers heeft terecht naar een commissie betreffende de infrastructuur verwezen. Dit maakt expliciet deel uit van de methodiek van de IA.

Ik onthoud verder dat de minister de conclusies van de SERV en van de interne evaluatie van de administratieve lasten en van de RIA's tot een strategisch beleidskader zal bundelen. Op die manier wil hij tot een reactivering komen. Dat document zou er tegen de zomer van 2010 moeten liggen. Ik kan dit enkel toejuichen. Het lijkt me goed nu even achteruit te kijken en te

zien waar er een stilstand is opgetreden. We moeten met een vernieuwde dynamiek van start gaan.

Ik ben het niet eens met de stelling dat de RIA's van hoge kwaliteit zijn.

Minister Geert Bourgeois: In het begin van mijn uiteenzetting heb ik verklaard dat we over een aantal hoogwaardige instrumenten en standaarden beschikken. Ik heb me nooit over de kwaliteit van de RIA's uitgesproken.

De heer Lode Vereeck: In dat geval ben ik het ook op dit vlak volledig met de minister eens. We beschikken over die instrumenten. We passen ze echter nog niet goed toe. Dit blijkt trouwens ook uit het rapport van de SERV.

Ik zou nog een laatste suggestie in verband met de analyse van de administratieve lasten naar voren willen brengen. Ik ben het eens met de reactivering en met de actieplannen. De minister wil dit aan een stuurgroep voorleggen. In feite werkt hij zo met irritatiekosten. Het is belangrijk te zien wat in de ogen van de klanten de belangrijkste administratieve lasten zijn. Dit komt overigens niet steeds objectief overeen met wat de belangrijkste elementen zijn.

Ik wil nog op een zaak terugkomen. Op een bepaald ogenblik heeft de minister verklaard dat hij de bal niet naar het Vlaams Parlement wil terugkaatsen. Ik heb daar eigenlijk geen vastomlijnde ideeën over. Misschien moeten we eens tot een afspraak over de werkverdeling tussen het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering komen. Misschien moet de Vlaamse Regering de RIA's en het Vlaams Parlement de RIE's verzorgen. Dit zijn de analyses ex post van wat al bestaat.

Mevrouw Brouwers en de heer Caron hebben al verwezen naar het voornemen van de voorzitter. In zijn tekst getiteld 'Plenum' heeft de heer Peumans de intentie geuit elke commissie jaarlijks een decreet te laten evalueren. Ik vind dat weinig ambitieus. Het is in elk geval een start. Ik wil die handschoen wel opnemen. Dit betekent dat elke commissie een RIE moet uitvoeren. Dat zijn er dertien per jaar. Voor een commissie lijkt dit me het maximum. Om meer te doen, zouden we ons weer tot de minister moeten wenden. We zouden dan naar de administratie moeten kijken. De werkverdeling zou eruit kunnen bestaan dat de minister voor een RIA en het Vlaams Parlement voor een grondige RIE instaat.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Ik zal het kort en bondig houden. Ik sluit me volmondig aan bij het antwoord van de minister. Het antwoord is verduidelikend voor zijn aanpak. Dit antwoord en de toelichting van de heer Vereeck hebben duidelijk gemaakt waar we de komende maanden en jaren aan toe zijn. Dit lijkt me een goede aanpak. Ik hoop dat de hoorzittingen in mei 2010 een start zullen vormen. Om die reden heb ik gevraagd dit punt al eens ter sprake te brengen.

Ik heb de indruk dat er bij de meerderheid en de oppositie voldoende animo is om hier een sluitend werkstuk van te maken. We zijn dit niet enkel verplicht aan onszelf, maar ook aan de mensen die we vertegenwoordigen. Ik wil niet teruggrijpen naar oude slogans als 'Wat we zelf doen, doen we beter'. Nu we hier toch zitten, zijn we minstens verplicht dit zo veel mogelijk waar te maken. De heer Vereeck en de minister hebben duidelijk gemaakt dat we hier werk van moeten maken.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Het einde van het antwoord van de minister heeft me enthousiast gemaakt. Het parlementslid in hem kwam weer boven. De leden van de meerderheid en de oppositie vragen zich af of ze niet iets meer kunnen doen dan vragen stellen en commentaar op de vragen van anderen leveren.

Ik vind dit een uitdaging. De commissie onder voorzitterschap van de heer Sauwens heeft bij de Vlaamse Regering, het Vlaams Parlement en de Vlaamse administratie voor een omslag gezorgd. We moeten hier gebruik van maken om de ingeslagen weg verder te bewandelen. Ik

hoop dat we in het najaar iets zullen kunnen doen. Misschien kunnen we een voorstel van resolutie indienen om te zien hoe we dit verder best aanpakken. Ik vind de suggesties van de heer Vereeck en van de heer Peumans in elk geval niet slecht.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Ik heb zeer goed geluisterd naar de zeer interessante overwegingen van de minister en van mijn fractievoorzitter. Ik zou nog een paar bedenkingen willen maken.

Bij het nemen van een beslissing moet steeds unanimiteit worden bewerkstelligd. Plots blijkt het noodzakelijk toegevingen te doen. Dit heeft gevolgen voor de ratio legis van bepaalde beslissingen. Rechtsgeleerden vragen zich nadien af waar iets eigenlijk vandaan komt. Ze merken dat bepaalde beslissingen niet met de ratio legis van een decreet stroken. Dit kan eventueel leiden tot een pleidooi voor een andere bestuursvorm, zoals een onderscheid tussen meerderheid en minderheid. Dat is echter een heel ander verhaal.

Daarnaast moeten bepaalde rechtsprincipes worden gehanteerd. Ik denk onder meer aan het principe ‘non bis in idem’ en aan de non-retroactiviteit. Aan deze rechtsprincipes mag niet worden getornd.

De oproep ten aanzien van de consultatiecentra van het middenveld lijkt me belangrijk. Mijn eigen beroepsgroep, het notariaat, beschikt over een zeer groot consultatiecentrum. Vanuit de invalshoek van het burgerlijk recht is dit natuurlijk gefundenes Fressen, want hier kan een beroep op worden gedaan. Dit is misschien een hint voor de mensen van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten. Zij zouden hun eigen consultatiecentrum ook goed moeten uitbouwen en ook aandacht aan de regelgeving moeten besteden. Dit is niet steeds commercieel belangrijk. Het resultaat is echter wel altijd belangrijk.

Wat het groenboek betreft, wil ik opmerken dat we in de wandelgangen allemaal heel blij zijn met de vooruitgang van de besprekingen van de interne staatshervorming in de consultatierondes. Ons lijkt het nuttig om een paar principes, waarover blijkbaar een consensus bestaat, op het einde van een dergelijke vergadering onmiddellijk vast te leggen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Er is hier al veel gezegd. Volgens mij is er een belangrijke consensus. Mevrouw Brouwers heeft gelijk: we moeten dit momentum aangrijpen om een stap vooruit te zetten.

Ik behoor niet tot de mensen die de slogan ‘Wat we zelf doen, doen we beter’ gebruiken. Ik zeg altijd: ‘Wat we zelf doen, doen we zelf’. Dan begint het pas. Dan is er een uitdaging om het beter te doen. Het is onze verantwoordelijkheid.

Ik ben het eens met de stelling dat de RIE een zaak van het Vlaams Parlement is. Niemand belet het Vlaams Parlement tot die evaluaties over te gaan. De effecten kunnen hier perfect worden nagegaan. Daar zijn allerlei instrumenten voor. Elk jaar stelt het Hof van Cassatie een rapport op met de problemen die door de politierechters, vrederechters, rechtbanken van eerste aanleg, rechtbanken van koophandel en andere hoven zijn gesignaleerd. Dit rapport is zuiver technisch en niet politiek van aard. Het gaat om problemen bij de uitvoering van de wetgeving. Bepaalde zaken werken niet in de praktijk. Soms zijn er tegenstrijdigheden. Dit alles kan tot wetsevaluatie en -verbetering leiden.

Ik hoop, zeker wat de samenwerking betreft, dat het groenboek en het witboek ons in staat zullen stellen stappen vooruit te zetten. Ik denk hierbij ook aan de transparantie en aan de mogelijkheid derden hierbij te betrekken.

Wat de RIA betreft, ben ik het eens met de heer Vereeck. Ik heb al eens vermeld dat we de proportionaliteit in het oog moeten houden. We kunnen dit niet voor elk klein initiatief doen. Indien we dat zouden doen, zouden we zelf een planlast creëren en dit is net wat we willen

bestrijden. We moeten dit doen voor grote discussies. We mogen niet te formalistisch optreden. Dit zou tot irritatie bij de ambtenaren leiden. Sommige decreten tellen slechts een artikel. In dat geval is het niet nodig eerst vijftien pagina's hierover te produceren. Indien het om een groot debat gaat, moeten we eerst de status quaestionis nagaan. We moeten de problemen kennen. We moeten weten waar de problemen vandaan komen en wat de mogelijke oplossingen zijn. We moeten verklaren waarom we een richting uitgaan. Dit lijkt me de goede manier om regelgeving te benaderen. Ik kijk ernaar uit om, weliswaar met vallen en opstaan, op dit vlak stappen vooruit te zetten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de Vlaamse administratieve centra en hun rol in het creëren van een frontoffice voor dienstverlening naar Vlaamse bedrijven

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, mijn vraag om uitleg past eigenlijk in de discussie die we daarnet hebben gevoerd. Als we het over een efficiënte Vlaamse overheid hebben, willen de inwoners en de bedrijven een heel toegankelijke Vlaamse overheid. Dit belangrijke punt op het vlak van de efficiëntie uit zich natuurlijk onder meer in een eenvoudige structuur.

In het Vlaams regeerakkoord van 2004 zijn de zogenaamde Vlaamse administratieve centra (VAC's) uitgebouwd. Dit zouden aanspreekpunten in elke Vlaamse provincie worden. De gedeconcentreerde diensten van de Vlaamse overheid zouden daar worden samengebracht. Het is duidelijk dat het om antenneposten of zogenaamde satellietkantoren van de Vlaamse overheid gaat. Het telewerk zou hierbij worden aangemoedigd. De verbetering van de functionaliteit van de dienstverlening is immers een van de doelstellingen van de VAC's.

Het lijkt me dan ook interessant eens na te gaan hoe we de creatie van front offices voor durvers en bedrijven kunnen bevorderen. Momenteel richt de dienstverlening van een aantal overheidsdiensten zich tot bedrijven. Die diensten beschikken over provinciale antennes of over vertegenwoordigers in de verschillende provincies. Wat de Vlaamse overheid betreft, denk ik onder meer aan de adviseurs van het Agentschap Ondernemen, aan de regionale innovatiecentra en aan de ambtenaren van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (F.I.T.). Daarnaast zijn er nog de provinciale ontwikkelingsmaatschappijen (POM's), die onder de provinciale overheden vallen, en de federale ondernemingsloketten.

Gezien de veelheid aan instrumenten om de dienstverlening op een eenvoudige wijze toegankelijk voor de bedrijven te maken, rijst de vraag hoe we door middel van het onderbrengen van de Vlaamse diensten in de VAC's tot een functionele frontoffice voor al die overheidsinstanties kunnen komen. Niet alle bedrijven maken natuurlijk het onderscheid tussen de Vlaamse, provinciale en federale diensten.

Minister, zullen alle Vlaamse diensten die zich specifiek tot bedrijven richten en over satellieten in de provincies beschikken, zoals het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT), het Agentschap Ondernemen en het F.I.T., in de VAC's worden ondergebracht? Worden die daar sowieso geconcentreerd? Zullen ook inspanningen worden geleverd om tot een echt frontoffice te komen? Hierbij moeten we vanuit de bedrijven en niet langer vanuit de ambtenarij redeneren. We moeten denken vanuit de invalshoek van de klant of de aandeelhouder, in dit geval het bedrijf.

In welke mate zullen we tot een globaal frontoffice kunnen komen? Zal dit voor heel de overheid gelden? Zullen de federale ondernemingsloketten en de POM's hierbij worden betrokken? Nu zitten sommige diensten in de provinciale gebouwen van de POM's. In andere provincies is de situatie dan weer anders. Kunnen we tot een frontoffice met alle overheidsdiensten komen? Ik denk in eerste instantie aan alle Vlaamse diensten. Indien mogelijk, zou dit in samenwerking met de andere overheden moeten gebeuren.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Van den Heuvel, uw twee korte vragen zijn zeer interessant. U hebt de aandacht gevestigd op een problematiek die tot nu toe buiten mijn blikveld was gebleven.

De eerste vraag heeft mij ertoe aangezet om de toestand in de bestaande VAC's te onderzoeken. Ik sta voor 100 percent achter uw voorstel met betrekking tot de concentratie van die diensten. Ik geef dat beleid mee vorm. Het is mijn bedoeling om in de huidige planning het Vlaams Agentschap Ondernemen (VLAO) en F.I.T. onder te brengen in één huisvesting bij de toekomstige VAC's in Leuven, Gent en Brugge. Voor IWT is er geen sprake van, want daar is er geen gedeconcentreerde werking.

Maar hoe zit het in de VAC's die er waren voordat ik het beleidsdomein Bestuurszaken ben beginnen op te volgen? U hebt een punt. Ik heb nagegaan hoeveel mensen daarbij betrokken zijn. In Antwerpen zijn op dit ogenblik een dertigtal mensen van het VLAO aan het werk in een gehuurd gebouw aan de Lange Lozanastraat. En dat terwijl in het Anna Bijnsgebouw, ons administratief centrum, nog voldoende plaats is voor die mensen. Ik zal contact opnemen met de minister-president. Dat gebeurt uiteraard altijd in samenspraak met de functionele minister. Dat zijn regeringsbeslissingen. De functionele minister heeft daar niet alleen een kijk op, maar beslist daar minstens mee over.

Hetzelfde doet zich ook in Hasselt voor. Bij de twee diensten zijn een veertigtal mensen betrokken. Zij werken in het oude Philipsgebouw. Ook daar zou in het Hendrik van Veldekecentrum in Hasselt voldoende ruimte zijn. Het zou een daad van efficiëntie zijn om tot één frontoffice, één dienstencentrum te komen. Er zijn ook schaalvoordelen. Er zijn in een aantal van die plaatsen logistieke diensten, restaurants of andere voorzieningen. Dit is een goed idee. Het moet natuurlijk bekeken worden.

Ik zal uw tweede vraag doorspelen aan de minister-president omdat dit absoluut niet mijn bevoegdheid is. U kunt het hem eventueel rechtstreeks vragen. Het idee is goed: één frontoffice voor de Vlaamse ondernemersloketten, de federale en de POM's. Het zou goed zijn als er één Vlaams loket is, een frontoffice van waaruit kan worden vertrokken als er zaken moeten worden doorgespeeld. Dat is het systeem van onze ICT-verbindingen. Wij zijn verbonden met de federale kruispuntbanken en wij zullen zorgen voor de verbindingen met de steden en gemeenten.

Dit is een heel goed idee. Ik onderschrijf het volledig. Ik zal het laten weten aan de minister-president. U begrijpt dat dit niet mijn functionele bevoegdheid is. U kunt het ook zelf rechtstreeks aankaarten.

Van de huisvesting zal ik zeker werk maken. De eerste gegevens wijzen erop dat het kan. Mocht het om materiële redenen niet kunnen, dan laat ik dat weten. Maar in principe zou het moeten kunnen.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, dank u voor uw antwoord. Als er efficiëntiewinst kan worden geboekt, mogen we dat niet laten liggen. Mijn hoofdbekommernis is dat er voor de klant, de bedrijven, een heel duidelijke structuur is. Als die verhuizing naar het VAC mogelijk wordt voor de Vlaamse economische diensten, zou het leuk zijn als we daar een open huis van kunnen maken en er ook de andere federale maar zeker ook provinciale

economische diensten in kunnen onderbrengen. Dat is het belangrijkste: dat we de bedrijven een sluitende overheidsdienstverlening kunnen aanbieden.

Met het IWT bedoelde ik eigenlijk de Regionale Innovatiecentra (RIC's). Dat zijn vzw's die een beetje apart staan. Zij vormen het provinciaal loket. Niet officieel van het IWT, maar zij vormen de verbinding tussen de bedrijven en stimuleren de innovatie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over nieuwe bewegwijzering van fiets- en wandelroutes

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Minister, wij gaan even fietsen. Ik weet dat u ook een goede fietser bent. *(Opmerkingen van minister Geert Bourgeois)*

Het is misschien een goed idee om met de West-Vlaamse parlementsleden samen hierheen te fietsen. We kunnen misschien eens afspreken. Het zou wat gezonder zijn.

In het Belgisch Staatsblad zijn twee omzendbrieven gepubliceerd met nieuwe richtlijnen voor de bewegwijzering van toeristisch-recreatieve fiets- en wandellussen en -netwerken. Toerisme Vlaanderen betoelaagt de ontwikkeling op voorwaarde dat lussen en netwerken aan deze richtlijnen voldoen. Volgens de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) zijn de nieuwe richtlijnen ongetwijfeld opgemaakt ter optimalisatie van de bewegwijzering, maar men vindt het jammer dat er geen overleg blijkt te zijn geweest tussen Toerisme en Mobiliteit. Nochtans zijn er overlappingen tussen fietspaden en -routes voor recreatief gebruik en voor functioneel gebruik. Afstemming zou een meerwaarde kunnen realiseren zoals meer routekeuzemogelijkheden of een transparante bewegwijzering voor zowel de recreatieve als functionele functie, of een hogere prioriteit voor een herstel van gedeelde fietsstroken. Het is volgens de VVSG ook spijtig dat de communicatie alleen verwijst naar erkende infocentra.

Minister, is er met betrekking tot de nieuwe richtlijnen voor de bewegwijzering van toeristisch-recreatieve fiets- en wandellussen en -netwerken – zo heet het officieel – overleg geweest tussen Toerisme en Mobiliteit? Indien niet, waarom niet? Indien wel, wat was het resultaat? Wat is uw visie op de bemerkingen van de VVSG?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Verstreken, er is wel degelijk overleg geweest met Mobiliteit. Dat gebeurde al bij de ontwikkeling van de bewegwijzering in 2000. Toen werd dat besproken met alle instanties die daar een zeg in hebben: het Ministerie van Verkeerswezen, de Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde en het Agentschap voor Natuur en Bos. Toen werd onder meer vanuit Mobiliteit bepaald dat voor de bewegwijzering van de fietsknooppunten witte borden met groene opschriften zouden worden gebruikt, precies om de verwarring met utilitaire bewegwijzering, witte borden met blauwe opschriften, te vermijden. Die afspraken zijn toen in de richtlijnen opgenomen en zijn later in die richtlijnen niet alleen niet gewijzigd maar ook nog eens bekrachtigd.

Ook in 2008, in het kader van het Fietsactieplan, heeft Toerisme Vlaanderen een algemene toelichting gegeven op de Stuurgroep Fietsbeleid, die wordt voorgezeten door de Vlaamse fietsmanager, Jan Pelckmans. De verdere bewegwijzering werd daar voorgesteld. Toen zijn daar vanuit Mobiliteit geen opmerkingen over gemaakt.

Bij het uitstippelen van toeristisch-recreatieve lussen en netwerken is, voor het plaatsen van bewegwijzering en voor het verkrijgen van juridische rechten op doorgang, in de richtlijn bepaald dat er steeds voorafgaande schriftelijke toestemming vereist is van de weg- en de terreinbeheerder, voor openbare wegen, of van de eigenaar als het gaat over privéwegen. In concreto bespreekt de projectaanvrager het traject met alle nodige partijen. Voor de gemeentewegen is dat de mobiliteitsfunctionaris van de gemeente, voor de provinciale wegen is dat de provincie, voor de gewestwegen is dat het Agentschap voor Wegen en Verkeer, voor wegen in de bossen het Agentschap voor Natuur en Bos.

Op deze manier is Mobiliteit dus ook betrokken bij de realisatie van deze routestructuren. Zonder toestemming van Mobiliteit kunnen er geen routes worden gerealiseerd. Dit gebeurt niet naast elkaar. Ook de eerste strategische doelstelling van het Fietsactieplan bepaalt dat Toerisme Vlaanderen overlegt met de andere overheden.

De Stuurgroep Fietsbeleid, Mobiliteit en Verkeersveiligheid groepeerde al deze organisaties. Daarom is Toerisme Vlaanderen lid van deze stuurgroep. Zoals ik al heb gezegd, is het Fietsactieplan daar voorgesteld.

De nieuwe gepubliceerde richtlijnen voor de bewegwijzering van de wandel- en fietsstructuren zijn een actualisering van de vroegere 'Richtlijnen voor de bewegwijzering van toeristische fietsroutenetwerken, ruiter- en wandelroutes', goedgekeurd op 19 september 2000 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 17 oktober 2000. De richtlijnen behandelen een veel ruimer aspect dan de pure signalisatie op zich. Zo zijn er voorschriften die eerder van toeristische aard zijn, zoals de aanwezigheid van bezienswaardigheden, voorschriften voor de promotie en dergelijke meer. Daarnaast zijn er ook bepalingen van verkeerstechnische aard opgenomen, zoals het type wegelement – verhard, onverhard –, de veiligheid, de uniforme bewegwijzering. Voor het plaatsen van bewegwijzering en het verkrijgen van juridische rechten op doorgang, werd zowel in de oude als de nieuwe richtlijnen opgenomen dat er steeds voorafgaande schriftelijke toestemming vereist is van de weg- of terreinbeheerder of van de eigenaar voor privéwegen. Ten slotte pleegt mijn agentschap Toerisme Vlaanderen ook regelmatig overleg met de mobiliteitspartners.

Het artikel focust op twee aspecten. In een eerste deel van het artikel worden vragen gesteld over de overlappingen tussen fietspaden en fietsroutes voor recreatief gebruik en het functioneel fietsnetwerk. De VVSG is voorstander van de mogelijke afstemming tussen beide netwerken. Beide netwerken en gebruikers hebben evenwel een andere finaliteit. Toeristisch-recreatieve fietsers ondernemen fietsverplaatsingen als recreatieactiviteit. Ze trekken niet utilitair van punt a naar punt b. Ze stippelen een weg, een fietsroute uit om bijvoorbeeld te genieten van een landschap. Dat is een totaal andere manier om die fietspaden te gebruiken. Er is een beleevingswaarde bij. Mensen willen misschien een glas drinken of gaan eten in een horecazaak, ergens iets bezoeken, naar een evenement rijden.

In principe zoekt elke fietser de kortste weg. Soms is het zaak om die mensen te leiden naar de veiligste weg. Dat is niet altijd de kortste weg. Maar het is heel moeilijk om het gedrag bij fietsers te veranderen. *(Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck)*

Het gaat om woon-werkverplaatsingen, fietsen naar de winkel, schoolverkeer. De bewegwijzering is daar afgestemd op een andere doelgroep, op een andere utiliteit. Maar natuurlijk is het zo dat er daar een opportuniteit is in investeringen. Vanuit het Fietsfonds zijn er middelen beschikbaar om fietspaden aan te leggen om het bovenlokaal functioneel netwerk te realiseren. Vanuit de toeristische sector zijn middelen om paden aan te leggen niet beschikbaar, met uitzondering van de realisatie van missing links in het Landelijk Fietsnetwerk (LF-netwerk) van Toerisme Vlaanderen. Bij ons ligt de focus op de betoelaging van de bewegwijzering, die ook al een pak geld kost.

Een tweede deel van het artikel staat veeleer stil bij het aspect van de communicatie. De VVSG zegt dat informatie niet altijd in alle erkende infocentra beschikbaar is. Ik wil er toch

op wijzen dat in de praktijk alle recreatieve fietskaarten online te bestellen zijn bij elke provinciale toeristische dienst, bij Toerisme Vlaanderen en bij alle andere partners, zoals de Grote Routepaden of de boekhandels. Onder het onderdeel ‘promotie’ worden de minimumkanalen van verspreiding benoemd. Er staan in de richtlijn drie puntjes, wat betekent dat er andere kanalen mogelijk zijn. Digitale verspreiding is mogelijk en wordt aangemoedigd, maar is niet nominatief in de richtlijn opgenomen. Daar hebt u inderdaad een punt. Dat is zo omdat de nieuwe digitale communicatietechnieken zo snel wijzigen of veranderen dat ze in een richtlijn niet thuishoren. Het evolueert allemaal razendsnel. Er wordt getwitterd enzovoort. Misschien komen er nog nieuwe communicatiekanalen. Ik denk wel dat er verbetering mogelijk is.

Ik kan u wel de lijst bezorgen van initiatieven van Toerisme Vlaanderen om routes digitaal ter beschikking te stellen. Ik zal het niet aflezen. Dat zou te veel tijd in beslag nemen. Er werden wel al heel wat initiatieven genomen om de digitale informatie te verzekeren.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Minister, ik had twee kleine vragen gesteld. Ik dacht dat ik daarop een kort antwoord zou krijgen. U en uw medewerkers hebben er tijd in gestoken en werk van gemaakt. Ik dank u daarvoor.

Het klopt dat we de afgelopen jaren serieuze stappen voorwaarts hebben gezet op het vlak van fietspaden en fietsknooppunten. Heel vaak gaat het om nummers, zonder dat er vermeld staat waar men naartoe gaat. Dat is zeer goed voor Vlamingen die de regio kennen en die heel graag een plan ter hand nemen. Ik heb er zelf ook geen probleem mee. Maar ik denk ook aan buitenlandse toeristen, die hier bijvoorbeeld een paar dagen logeren. Voor hen is het systeem hier ietsje moeilijker dan in Nederland. Als men daar een weekend in een bed and breakfast boekt en een fietstocht maakt, dan ziet men heel duidelijk hoever men met de fiets of met de auto moet rijden tot bijvoorbeeld Terneuzen en hoelang dat ongeveer duurt. Het systeem is natuurlijk anders. Voor buitenlandse toeristen lijkt me dat makkelijker. *(Opmerkingen van de heer Bart Caron)*

Ik weet dat de heer Caron op jaarbasis meer kilometers fietst dan ik.

De heer Bart Caron: Wat de Nederlanders doen, is om de zoveel kilometer een infobord plaatsen. Meestal komen daar verscheidene routes samen. Op dat bord staan een grondplan, een tekst en kilometerafstanden. Dat bord staat echter niet overal. Men vindt het om de, pakweg, 20 kilometer. De omkadering is iets beter, maar het principe is precies hetzelfde.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Minister, het klopt dat de fietsers voor de snelste verbinding kiezen. Bij de recreatieve fietser ligt dat anders. Openbare Werken zegt me bijvoorbeeld dat er een veilig fietspad is op een kilometer afstand. De dienst voelt zich niet verplicht om een fietspad aan te leggen voor degenen die de kortste weg willen nemen. U staft mijn stelling dat het niet zo evident is. De fietser die de kortste weg zoekt, zal zelfs het gevaarlijkste pad nemen om tot zijn bestemming te rijden.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Verstreken, ons fietsknooppuntennetwerk is een schitterend systeem. Het is een Limburgse uitvinding, uitgedacht door een gepensioneerde mijnningenieur. Het is ondertussen geëxporteerd naar Nederland. Binnenkort zullen alle provincies van Vlaanderen van dit netwerk kunnen genieten. Het bestaat online. Geoefende fietsers schrijven vooraf hun route uit en bevestigen het op hun racefiets. Ze hebben geen bewegwijzering meer nodig. Ze kunnen in alle creativiteit de eigen route uitwerken. Dat is naar mijn aanvoelen veel beter dan, bijvoorbeeld, de Bedevaartroute of de Vredesroute volgen. Daar volgt men altijd vooraf uitgestippelde paden. Die bestaan ook. Iemand die een uitgestippelde route van 40 kilometer wil volgen, kan dat.

Ik vind het jammer dat ik het moet zeggen, maar het Nederlands systeem zal hier zeer moeilijk ingang vinden. Nederland heeft een systeem van afgescheiden fietspaden. Dat is om jaloers op te zijn. Wij krijgen dat nooit geïmplementeerd op een correcte of afdoende manier omdat wij opgescheept zitten met die afschuwelijke lintbebouwing. In Nederland rijdt men van stad tot stad.

Er zijn twee manieren: er is een bewegwijzering voor de auto's. En er staan ook andere bordjes 'Dit is voor de fietsers', en dan rijdt je op een formidabel fietspad, dat op landelijke wegen vaak breder is dan de autoweg, helemaal afgescheiden. Dat is een luxe die wij onvoldoende hebben. We hebben er gelukkig wel een aantal. Limburg is op dat punt gelukkig een voorbeeld, het heeft ook wat meer ruimte en meer mogelijkheden.

Maar dat is nog een ander systeem dan de fietsknooppunten, die toch wel een schitterende Vlaamse-Limburgse uitvinding zijn, die we mogen promoten en die Nederland, fietsland bij uitstek, overgenomen heeft.

De heer Johan Verstreken: Ik heb voor alle duidelijkheid geen kritiek op die fietsknooppunten. Ik heb heel duidelijk gezegd dat we de afgelopen jaren serieuze stappen voorwaarts hebben gezet. Dat is dus zeker een pluspunt.

Ik ben wel een beetje jaloers op het systeem in Nederland, dat voor buitenlanders iets gemakkelijker is om bijvoorbeeld van punt A naar punt B te gaan. Ik kom vaak buitenlanders tegen die een fiets huren, en die vragen dan in welke gemeente ze zijn en hoeveel kilometer ze nog moeten fietsen. Zij hebben die kaarten natuurlijk niet. Er moet toch eens worden nagedacht of we voor buitenlanders niet ook hier en daar een dergelijk systeem kunnen gebruiken. Ik weet dat het al gebruikt wordt bij de grensovergang in Nederlands Limburg en Vlaams Limburg. Dat is trouwens ook zo in Zeeuws-Vlaanderen en de grens met West-Vlaanderen. Daar staat bijvoorbeeld zelfs aangeduid hoeveel kilometer het nog is tot Brugge.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de projectoproep Managers van diversiteit 2010

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de minimumleeftijd voor huwelijksmigratie van niet-EU-vreemdelingen

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, op 17 februari 2010 hebt u een nieuwe projectoproep 'Managers van diversiteit' gelanceerd, wat ik kan appreciëren. Met die oproep wilt u een impuls geven aan initiatieven ter versterking van het inburgeringsbeleid en het managen van diversiteit. Het accent ligt ditmaal op de huwelijksmigratie bij Turken en Marokkanen. U trekt daarvoor 1 miljoen euro uit, wat niet min is. Lokale en provinciale besturen en het maatschappelijk middenveld kunnen projecten indienen.

Op zich is het een goede zaak dat er budgetten worden uitgetrokken voor projecten die bijdragen tot het managen van diversiteit, in de brede betekenis van het woord, in onze samenleving. In de inleiding van de informatiebrochure staat dat "het stimuleren van samenleven in diversiteit een van de expliciete doelstellingen is van het integratiebeleid."

'Managen van diversiteit' is in mijn visie gericht op het leren samenleven in een samenleving die sociaal, cultureel en religieus zeer verscheiden is. Verschillen mogen daarbij niet

weggeveegd of ontkend worden. Mensen van diverse herkomst, autochtone Vlamingen inbegrepen, moeten in onze multiculturele samenleving leren omgaan met verschillen. Interculturele dialoog en ontmoeting ontstaan en bestaan bij de gratie van het verschil. Integratie op basis van gelijkwaardigheid koestert het verschil. Integratie als aanpassing onderdrukt het verschil.

Ik begrijp bijgevolg niet hoe en waarom het thema van de huwelijksmigratie ondergebracht wordt onder het managen van diversiteit. De vlag dekt hier de lading niet. Ik heb daar twee bedenkingen bij. Ten eerste: als ik lees dat huwelijksmigratie niet problematisch hoeft te zijn, wordt er mijns inziens impliciet van uitgegaan dat het nu wel een probleem is of als een probleem wordt ervaren. Ten tweede wordt die vaststelling versterkt door de vooropgestelde methodiek, enigszins agressief van aard, van ‘confrontatie met de ouders’ en ‘doorbreken van taboes’.

Samengevat vermoed ik dat er achter de algemene vaagheid van de vooropgestelde streefdoelen en het problematiseren van de huwelijksmigratie, een ontmoedigings- of ontradingsbeleid schuilgaat om een halt toe te roepen aan het huwen met een partner uit het land van herkomst. Ik denk dat het de persoonlijke vrijheid van iedereen is om te kunnen huwen met wie men wil, van welk land hij of zij ook is.

Minister, ervaart u de huwelijksmigratie als een probleem? Indien ja, waar baseert u zich op? Met wie en waarmee moeten de ouders geconfronteerd worden? Welke taboes moeten worden doorbroken? Wat wilt u met dit project concreet bereiken?

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister, collega's, deze vragen zijn gekoppeld omdat ze allebei over huwelijksmigratie gaan. Terwijl mevrouw Pehlivan zich afvraagt waar het probleem zit, is mijn vraag eerder hoever het staat met de contacten van de minister met de federale overheid.

Minister, in De Standaard van 24 oktober 2009 stelde u het probleem van de minimumleeftijd voor huwelijksmigratie van niet-EU-vreemdelingen aan de orde. In dat artikel hield u een pleidooi om de minimumleeftijd voor huwelijksmigratie van niet-EU-vreemdelingen op 21 jaar te brengen.

In dat artikel verwees u overigens ook naar het pleidooi van Patrick Janssens, de Antwerpse burgemeester, om wat dat betreft de minimumleeftijd in te voeren. U schreef: “Met zijn pleidooi om een minimumhuwelijksleeftijd in te voeren, vestigt de Antwerpse burgemeester Patrick Janssens de aandacht op de kwalijke gevolgen van huwelijksmigratie.”

U hebt er in dat verband ook de aandacht op gevestigd dat het bijzonder moeilijk is om de minimumleeftijd omhoog te trekken, of toch minstens voor een aantal staten van waaruit veel huwelijksmigratie naar ons land vertrekt. U zegt dat het niet mogelijk is om de minimumleeftijd op 21 jaar te brengen, omdat er in de jaren zestig bilaterale verdragen werden afgesloten met een heel aantal landen. En die bilaterale verdragen staan het verhogen van de minimumleeftijd in de weg. Het gaat meer bepaald om een aantal overeenkomsten of akkoorden met landen als Marokko, Turkije, Tunesië en Algerije betreffende de tewerkstelling in België van buitenlandse werknemers, die werden bezegeld in een wet van 13 december 1976.

Naar aanleiding van dat artikel hebben wij de bevoegde staatssecretaris in de Senaat ondervraagd bij monde van mevrouw Jansegers. Staatssecretaris Wathélet wees erop dat de Vreemdelingenwet het over 21 jaar heeft en dat er in bepaalde gevallen een uitzondering is tot 18 jaar, maar dat de bilaterale tewerkstellingsakkoorden stellen dat de minimale leeftijdsvereiste voor echtgenoten de huwbare leeftijd in het land van herkomst is.

Federaal minister van Binnenlandse Zaken Turtelboom heeft haar collega dan blijkbaar aangesproken met de vraag of die verdagen toch niet moeten worden herzien, omdat

huwelijksmigratie opnieuw een bron van immigratie is. Uit het schriftelijke antwoord van staatssecretaris Wathelet aan mevrouw Jansegers blijkt dat de minister van Buitenlandse Zaken gewezen heeft op de politieke impact van dergelijke acties, indien men stappen zou ondernemen ten aanzien van die landen om de bilaterale akkoorden en overeenkomsten van toen in dat kader eventueel te herzien.

U hebt zelf aangekondigd, minister, dat u die problematiek op de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid zou agenderen om tot een soort heronderhandeling van die akkoorden en overeenkomsten te komen, zodat de minimumleeftijd voor huwelijksmigratie voor alle niet-EU-landen effectief op 21 jaar zou kunnen worden gebracht. Goed, sindsdien hebben wij er niets meer van gehoord. Dat wil niet zeggen dat er niets gebeurd is. In uw beleidsnota lezen wij over inburgering en integratie uw bezorgdheid over dit thema.

Minister, hebt u deze problematiek aangekaart op de ICBB en zo ja, wanneer? Wat was de reactie van de andere betrokken partijen in dit dossier? Welke eventuele concrete gevolgen heeft dit tot op heden gehad? Indien niet, wat zijn de verdere vooruitzichten?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, collega's, dit is een moeilijk vraagstuk. Ik waardeer de moed van mevrouw Pehlivan om dit aan de orde te brengen. Ik wil net over die moeilijkheid iets zeggen. Mevrouw Pehlivan, u zegt dat samenleven in diversiteit betekent dat ook autochtone Vlamingen erkennen en leren dat ze met andere culturen samenleven op dit Vlaamse grondgebied. Dat is ook zo.

Ik neem aan, minister, dat u met dit initiatief gemengde huwelijken wilt stimuleren of toch het huwen van partners uit landen van herkomst wilt ontmoedigen. Er zijn rationele redenen voor, dat begrijp ik. Als je als man een vrouw zoekt in het land herkomst en kinderen krijgt, is het elke keer opnieuw investeren in taalonderwijs en inburgering. Dat zijn moeilijke zaken om te bevorderen. Het geeft vaak aanleiding tot achterstand in de opvoeding, onderwijsachterstand voornamelijk in de kleuter- en lagere schoolleeftijd. Het gaat over kansen. Rationeel hebben we er belang bij om dat te ontmoedigen.

Omgekeerd is het zo dat ook de allochtone gemeenschappen in ons land dezelfde diversiteit van samenleving met ons en met elkaar moeten leren. We moeten dus gemengde huwelijken bevorderen. Maar dat betekent niet, en daarin volg ik mevrouw Pehlivan, dat het niet zou mogen. U komt op het terrein van de private levenssfeer en de vrije keuze. Ik neem aan dat u daarnaar zult verwijzen, minister.

In progressieve partijen is dit een heel moeilijke kwestie om overwegingen over te maken en uitspraken over te doen. Ik probeer dat nu genuanceerd te doen. Zonder in de private levenssfeer van mensen in te grijpen, mensen toch stimuleren om gemengd samen te leven, tot op het niveau van het gezin. Dat doet u hier.

Ik begrijp uw initiatief, minister. Ik vraag om dat te doen met de nodige voorzichtigheid, met respect voor de privacy en de keuzevrijheid van mensen en tegelijk te zeggen waar het op slaat. We hebben er belang bij, autochtone Vlamingen en allochtonen van eender welke origine, om de integratie en het samenleven met elkaar te bevorderen. Als het kan tot op het niveau van het gezin, maar zonder het andere onmogelijk te maken. Zo ver mogen we niet gaan. We mogen het niet verbieden. Laat ons zeggen dat we het ene stimuleren en het andere misschien kunnen ontraden. Verder kunnen we niet gaan.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw Pehlivan, ik ben blij dat u dit punt agendeert. Het is een heel belangrijke problematiek. Het slechtste dat er kan gebeuren is dat er een taboesfeer over zou hangen en we er niet open over kunnen praten.

Ik ben ook heel blij met uw opmerkingen, mijnheer Caron. Wat is progressief, wat is conservatief? Ik ben blij dat partijen die zichzelf progressief noemen durven te praten over

die aangelegenheden. In Nederland nemen partijen die zichzelf ook progressief noemen over dit punt ongegeneerd een aantal stellingen in.

Ik begrijp uw bezorgdheid. Uiteraard gaan die niet in tegen de fundamentele rechten en vrijheden. Liefde kent geen grenzen. Het is niet de bedoeling om in te grijpen op dit meest fundamentele recht van de mens.

Collega's, ik wil toch van de gelegenheid gebruikmaken om een omvattend en uitgebreid antwoord te geven. Sinds ik als minister van Inburgering met de problematiek bezig ben – maar ik volg dit natuurlijk al langer – ervaar ik elke dag dat dit een bijzonder zware problematiek is. Wij zijn er nog lang niet. Ik verwijs naar het HIVA-rapport (Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving). We moeten nog heel veel tandjes bijsteken, ook wij als ontvangende samenleving. Maar ook aan de andere kant, als ik mag spreken van kanten – ik doe dat niet graag. Wij kunnen de wij/zij-verhouding nog heel veel overstijgen. Maar binnen de inburgeringsproblematiek is dit een moeilijke problematiek.

Mevrouw Pehlivan, u kent de sector en de mensen veel beter dan ik, dus wie ben ik? Maar ik heb toch meerdere gesprekken gehad met jonge vrouwen van allochtone, meerbepaald Marokkaanse afkomst. Ik heb nog niet de gelegenheid gehad om daarover te spreken met mensen van Turkse afkomst. Dit is een schrijnende problematiek. Ik heb gestudeerde jonge vrouwen ontmoet die door hun familie gedwongen worden in een situatie waarbij ze niet mogen huwen met een partner van hier. De heer Caron zegt dat dit meer zou moeten kunnen gebeuren: met een partner van hier, ongeacht zijn kleur of zijn autochtoon- of allochtoon-zijn. Die vrouwen lopen het risico van uitgestoten te worden uit die familie, van stalking of erger. Ik sprak daarover met geëmancipeerde jonge moslima's, die dit aankaartten als een bijzonder zware problematiek. Ik pleit voor een open dialoog zonder taboes en met respect voor ieders eigenheid en uitgangspunten.

Ik wil eerst een paar zaken rechtzetten. Het accent van de projectoproep ligt niet alleen op de huwelijksmigratie bij Turken en Marokkanen, maar op huwelijksmigratie in het algemeen. Die problematiek doet zich immers evenzeer voor bij andere migratielanden. Het klopt wel dat die problematiek bij Turken en Marokkanen het meest bestudeerd werd. Er zijn tal van rapporten.

U wijst erop dat het managen van diversiteit gericht is op het leren samenleven in een samenleving die sociaal, cultureel en religieus verscheiden is en dat verschillen daarbij niet mogen weggeveegd of ontkend worden. Ik ben het met u eens. Bij het managen van diversiteit ligt de klemtoon evenzeer op het uitgaan van een gedeeld en actief burgerschap. Dit betekent dat je ook met de problematiek zit van hoe je die samenleving vormt en hoe we daarin onze taken en verantwoordelijkheid opnemen. Hoe doen we dat met mensen met – om Wouter Bos te citeren – “een verdeeld verleden maar een gedeelde toekomst”? Dat is het punt waar wij voor staan en waarop wij steeds meer moeten inzetten.

Ik heb de kans gehad om in Nederland iemand te ontmoeten die misschien geen partijgenoot is van u maar dan toch iemand die dezelfde ideeën aanhoudt: Eberhard van der Laan, minister van Inburgering voor de PvdA. Geloof me vrij, Nederlander of niet, het is een man die net als wij allemaal door en door democraat is en uitgaat van rechten en vrijheden, maar ook van burgerschap en verantwoordelijkheid. U herinnert zich zijn uitspraak toen hij naar Marokko ging: “Je kunt niet met één been in Marokko staan en met één been in Nederland.” Je maakt een keuze.

Mevrouw Pehlivan, onze problematiek is dat we met een generatie migranten zitten waarmee we telkens opnieuw het integratieproces vanaf nul moeten herbeginnen. En dat heb je in bijna geen enkele migratietoestand. Kijk naar alle Vlamingen die destijds naar Wallonië zijn geëmigreerd, naar alle Europeanen die naar de Verenigde Staten zijn getrokken, naar alle mensen die naar Canada of Australië of eender welk migratieland gaan: de tweede generatie spreekt met een beetje geluk nog de taal van herkomst, de derde generatie heel zeker niet

meer. Hij is heel zeker burger geworden van dat nieuwe land, met herinneringen aan de roots, met banden met de roots, met die specifieke identiteit. Dit is een bijzonder zwaar probleem dat we met z'n allen moeten oplossen en waar men in alle Europese landen mee moet omgaan en oplossingen voor moet zoeken. De ene doet het al wat beter en creatiever dan de andere. We mogen niet tot segregatie komen: we moeten tot integratie komen.

Ik ben het met u eens dat huwelijksmigratie op zich niet problematisch is. Trouwen met je vakantielief of met eender welk lief dat je in het buitenland ontmoet, moet kunnen. Het zou maar dwaas zijn om te zeggen dat dit niet meer kan. Het zou absurd zijn om daar ook maar een gevecht tegen te willen voeren. Maar je mag natuurlijk ook niet komen tot situaties van 'dwang', van gemakelde huwelijken. Er zijn er heel veel met nefaste gevolgen. Er moet gelijkheid en gelijkwaardigheid in een relatie zijn. Dat is in onze samenleving toch al lang verworven: gelijkheid voor man en vrouw. Bij huwelijksmigratie zijn er altijd risico's. In ieder geval mag dit niet de individuele ontwikkeling in de weg staan.

Ontkennen dat huwelijksmigratie een probleem is, is verkeerd. Ik herhaal het: er mogen daar geen taboes over zijn. Ik heb het vooral over de nieuwe Vlamingen – die hier vaak geboren zijn – die systematisch huwen met een partner uit het land van herkomst. Dit betekent toch een falen van de integratie. We mogen hier de ogen niet voor sluiten.

Er zijn heel veel studies aan gewijd. U kent ze zeker even goed als ik, maar ik citeer ze toch. Er is de studie 'Partnerkeuze en huwelijksluiting van allochtone mannen', uitgevoerd door het Instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen. Er is de studie van het Steunpunt Gelijkekansenbeleid over 'Aspecten van Marokkaanse huwelijksmigratie en Marokkaans familierecht'. Er is de studie 'Liefde kent geen grenzen' in opdracht van het Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding. Er is het rapport van de studiedienst van de Vlaamse overheid: 'De start van gezinsvorming bij de Turkse en Marokkaanse tweede generatie in het Vlaamse Gewest – een analyse op basis van Rijksregistergegevens'. Onze Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR) hebben daar een studie over uitgevoerd.

83 percent van de migranten die Vlaanderen binnenkomen, zijn volgmigranten. Dat is ontzettend veel. Binnen die volgmigratie is er veel huwelijksmigratie en huwelijksvorming. De studiedienst van de Vlaamse Regering stelt dat 40 percent van de gehuwde personen van Turkse en Marokkaanse herkomst in het Vlaamse Gewest, huwelijksmigranten zijn. Dat is ontzettend veel. Dat brengt integratieproblemen met zich mee. Telkens opnieuw is er een nieuwe eerste generatie die van nul moet beginnen.

Bij 21,2 percent van de kinderen die op 1 september 2009 zijn gestart in het eerste jaar van het kleuteronderwijs, was de thuistaal niet het Nederlands. In centrumsteden was dat meer dan het dubbel, in Antwerpen tot meer dan 60 percent. 45 percent van de niet-Belgen heeft al een of meer jaren vertraging opgelopen in het laatste jaar van het lager onderwijs, wat meer dan 3 keer hoger ligt dan bij de Vlaamse leerlingen met Belgische nationaliteit. Een op tien van de niet-Belgische leerlingen kijkt op dat moment zelfs al aan tegen een achterstand van 2 jaar of meer. Bij de leerlingen met Belgische nationaliteit ligt dat aandeel onder 1 percent. Dat zijn toestanden waaraan we absoluut een einde moeten maken. Dit leidt tot achterstelling van die mensen. Zo kunnen ze hun toekomst niet op een goede manier opbouwen.

De ongekwalificeerde uitstroom ligt bij niet-EU-burgers bijna vier keer hoger dan bij personen met de Belgische nationaliteit. Naast de herkomst speelt de thuistaal een cruciale rol in de prestaties van leerlingen. De Vlaamse 15-jarigen die thuis geen Nederlands spreken, scoren opvallend minder goed. De OESO-studie zegt dat Vlaanderen op onderwijsvlak goed scoort en tot de top behoort, maar tegelijk is er een veel te hoog percentage van mensen met achterstand. Ik ben niet de eerste die dat detecteert. De vorige minister van Onderwijs, minister Vandenbroucke, heeft het heel vaak gezegd: "Ik heb drie prioriteiten: taal, taal en taal." Daar ligt de sleutel.

Als je huwelijksmigranten hebt die hier kinderen hebben en hier een toekomst moeten opbouwen, maar die moeder of vader zijn niet in staat om zelfs maar het schoolse project te begeleiden omdat ze de taal niet kennen, dan hoeft je geen groot pedagoog te zijn – en ik ben geen pedagoog – om te weten dat dit tot problemen leidt.

Eén op vijf personen die een partner in het buitenland halen, is werkloos. Bij personen die gehuwd zijn met een nieuwkomer uit het Middellands Zeegebied en de Arabische wereld, is de werkloosheid bijna 33 percent. Bij andere personen is dat slechts 9 percent, wat het gemiddelde voor de totale bevolking is voor dat jaar. Huwelijksmigranten – zowel mannen als vrouwen – vormen een kwetsbare groep. Ze zijn nieuw in onze samenleving. Ze hebben geen sterk sociaal weefsel. Ze zijn afhankelijk van hun partner. Ze kennen de taal niet.

Migratiehuwelijken kennen een zeer hoog echtscheidingsrisico, door een verschil in achtergrond, taalbarrière, opleidingsniveau. Huwelijksmigranten zijn vaak niet op de hoogte van onze cultuur, van onze normen en waarden, van onze manier van leven enzovoort. Dat leidt tot problemen. Ze komen vaak met andere verwachtingen, wat leidt tot ontgoochelingen.

In Limburg, waar men sensibiliseert over de mogelijke gevolgen van huwelijksmigratie, blijkt dat de huwelijksmigratie in 2009 is gedaald met 20 percent bij de Turkse gemeenschap en met 3 percent bij de Marokkaanse gemeenschap. Ik haal dit uit het jaarboek van het Provinciaal Integratiecentrum Limburg. Men ziet daar al heel lang dat dit een maatschappelijk probleem is.

Monica De Coninck, een partijgenote van u uit Antwerpen, heeft me bij mijn bezoek op 16 september 2009 gewezen op de gevolgen van huwelijksmigratie die zij ondervindt in Antwerpen. Het is een probleem dat wij niet meer aankunnen. Het wordt te groot om dat te beheersen. Patrick Janssens heeft een pleidooi gehouden voor het verhogen van de minimumleeftijd voor huwelijksmigratie om te vermijden dat integratie telkens van voor af aan moet beginnen. Hij wil dit doen om de sociale druk van de familie weg te nemen.

Ik heb de heer Koçak, schepen in Beringen, ontmoet. Hij heeft onlangs een boek geschreven en hij neemt volgens mij heel moedige stellingen in. Hij gaat uit van kansen voor die mensen. Hij schrijft in zijn boek dat je geen Nederlands moet leren omdat De Wever of Bourgeois dit zeggen, maar omdat het je kansen geeft en omdat je zo een toekomst kunt opbouwen. Ik ben blij dat er zulke mensen opstaan die vanuit een geslaagde integratie – schepen of parlementslid worden, zijn toch voorbeelden van een geslaagde integratie – dit alles kunnen zeggen. Wij gaan toch normaal om in een zeer geslaagde, democratische relatie, ongeacht wie we zijn of wat onze afkomst is. De heer Koçak schrijft in zijn boek ‘Wie is er bang van de Islam?’ dat je de mentaliteit van de mensen moet veranderen. “Zeg dat het moeilijk is om hier werk te vinden. Zeg dat het moeilijk is om op te voeden enzovoort”.

Ergün Top, advocaat en CD&V-gemeenteraadslid in Antwerpen, verklaarde op 20 juni van vorig jaar: “Toch is onze eigen verantwoordelijkheid verpletterend. Een strengere wetgeving alleen zal dit probleem niet oplossen. De migranten moeten beseffen dat van die huwelijksmigratie niemand beter wordt.” Hij heeft dit gezegd naar aanleiding van een van die eerwraakdrama’s die zich af en toe voordoen.

Ik heb jonge, sterk geëmancipeerde moslimvrouwen ontmoet die zeggen dat er een probleem is. Op het moment dat ze een autochtone partner hebben, is er een probleem met de familie. Ze zijn minstens de band met hun familie kwijt of ze worden uitgestoten, als het al niet erger is. Dit hoor je weinig verklaren voor de camera’s. Dit zegt men je in moeilijke gesprekken. Dit beroert mij.

Wetenschappers zijn tegen repressieve maatregelen – uiteraard, we gaan allemaal voor de fundamentele rechten en vrijheden –, maar pleiten wel voor sensibilisering en preventie. Ik citeer Patrick Loobuyck, moraalfilosof, in een opiniestuk op 22 oktober 2009 in de Standaard: “Partnerkeuze behoort tot de privésfeer en is van groot persoonlijk belang. De vrijheid van mensen mag op die terreinen slechts uitzonderlijk beperkt worden. Gerichte

sensibiliseringscampagnes over de mogelijke voor- en nadelen van een huwelijk met iemand uit het land van herkomst zijn echter meer dan wenselijk. Dit is geen kwestie van ongewenst paternalisme en assimilatie, maar van emancipatie en gelijke kansen.”

De heer Cheppih, een islamtheoloog, heeft naar aanleiding van een studiedag over relaties en echtscheidingen in de moslimgemeenschap in oktober 2009 het volgende verklaard: “Ik ben tegen importhuwelijken, maar men kan ze niet verbieden. Voor veel jongeren is het de gemakkelijkste weg. Ze kiezen voor iets dat ze kennen. Het is rationeel. Ik geloof meer in preventie rond opvoeding en relatievorming, in plaats van repressie” en “De koran heeft richtlijnen rond de keuze van de partner. Daarbij is het gedrag van de partner het allerbelangrijkste. Daarnaast horen beide partners aan elkaar gewaagd te zijn en gelijkwaardig. In zo’n huwelijk groeien beide partners op in totaal andere samenlevingen. Men krijgt een botsing van beschavingen.”

De Nederlandse overheid gaat nog een stap verder. De heer van der Laan, tot voor kort minister van Inburgering voor de PvdA, heeft een aantal maatregelen getroffen. De importbruid moet minstens 18 jaar oud zijn. Vroeger was die leeftijd 15 jaar. Er is een verbod op huwelijken tussen neven en nichten en op huwelijken tussen bloedverwanten tot de derde en de vierde graad. De Nederlandse ambassades moeten onderzoeken of het om een schijnhuwelijk gaat. Tot een jaar na de binnenkomst moet de Immigratie- en Naturalisatiedienst controleren of de partner aan de inkomstenvereiste voldoet. Tegelijkertijd zijn maatregelen genomen om de emancipatie van de huwelijkspartners te bevorderen, onderdrukking tegen te gaan en polygamie te bestrijden.

De reden voor deze strenge aanpak is dat de spankracht van de samenleving door het hoge aantal huwelijksmigranten onder druk komt te staan. Er zijn te veel uithuwelijkingen en gedwongen huwelijken. De integratie door middel van arbeid blijft bij huwelijksmigranten rampzalig. Het gaat om 50 percent. Bij de Nederlanders gaat het om 67,5 percent.

Een medewerker van het Nederlands Steunpunt Remigranten in het Marokkaanse Berkane heeft het volgende verklaard: “In de zomermaanden leek het allemaal mooi, maar eenmaal in Europa is het leven harder dan verwacht. Ze geraken gefrustreerd omdat ze geen werk vinden of ze mogen van hun man geen Nederlandse les volgen.”

Ik citeer ook de Federatie van Marokkaanse Verenigingen: “Belgische Marokkaanse meisjes vinden de jongens hier te traditioneel en laagopgeleid. De meisjes zijn voor de jongens te modern of te zelfstandig.”

Ik citeer een leerlingenbegeleider uit Borgerhout: “Traditionele ouders schatten een goed huwelijk nog altijd hoger in dan een diploma.”

Een Limburgse studie uit 2005 heeft aangetoond dat 76 percent van de jonge Turken en Marokkanen met een partner uit Turkije of Marokko trouwen. De meerderheid van deze jongeren zou het echter liever anders zien. Dat is ontstellend. Dit grootschalig anoniem onderzoek in een provincie waar de problematiek gekend is, toont aan dat het percentage voor een tweede of een derde generatie abnormaal hoog ligt. De meerderheid der jongeren verklaart het liever anders te zien. Ze willen geen gemaakt huwelijk. In ons land passen een paar ouderwetse adellijke families dit misschien nog toe. Voor het overige hebben we dat al lang achter ons gelaten. We kennen een vrije partnerkeuze. Er is, met andere woorden, een structureel probleem. Het zou verkeerd zijn hiervoor de ogen te sluiten.

Het is mijn bedoeling ouders en jongeren correct te informeren. Ik wil over dit thema in overleg en discussie treden. Ik wil sensibiliseringsmateriaal gebruiken. Wetenschappers pleiten hier ook voor. We moeten ouders op een gepaste wijze met de gevolgen van de huwelijksmigratie op de sociaal-economische positie confronteren. We moeten tot een samenleving komen waarin die mensen zich kunnen integreren. Dit moet door middel van arbeid kunnen gebeuren. Dat is de eerste manier om volwaardig aan een samenleving te

participeren. Wie werkt, voelt zich lid van de club. Daarnaast moeten ze natuurlijk op allerlei vlakken actief kunnen zijn. Ik denk onder meer aan het verenigingsleven.

Uit studie naar jonggehuwden die met een totaal verschillende levensstijl, met verschillende gebruiken en waarden en met een ander sociaal-economisch en materieel leefmilieu worden geconfronteerd, blijkt dat de sociaal-economische situatie van de migranten in West-Europa problematisch is. De werkloosheidscijfers liggen te hoog. De slechte of minder goede schoolresultaten hebben een effect op de positie op de arbeidsmarkt en op de traditionele dynamiek tussen mannen en vrouwen. De weerslag op de status van de man is bijzonder negatief. Het gevolg is dat veel jongeren zich gegeneerd voelen of zich door de westerse samenleving bedreigd voelen. Ze zijn niet geslaagd in hun studies of ze zijn er niet in geslaagd een degelijke baan te vinden.

De getuigenissen van jongeren of ouders over het huwen met iemand uit het land van herkomst zijn niet onbelangrijk. Die zeer waardevolle getuigenissen zouden eigenlijk breder moeten worden verspreid. Jongeren worden nog te zeer beïnvloed door ouders die liever een huwelijk met iemand uit het land van herkomst zien. Uit het Limburgs onderzoek is nochtans gebleken dat die jongeren in grote mate liever met iemand van hier zouden trouwen.

Het is niet mijn bedoeling aan ontrading te doen. Ik ga niet in tegen de fundamentele rechten en vrijheden. Het gaat hier om een fundamenteel recht. Mensen kiezen zelf hun partner en trouwen met wie ze willen. Ze leven hiermee samen in welke vorm dan ook. Ik sta steeds op de eerste rij om de rechten en de vrijheden te verdedigen. Het gaat hier echter om een maatschappelijk probleem. Ik hoop dat mevrouw Pehlivan me hierin kan volgen. Haar woord is in deze discussie veel belangrijker dan mijn woord. Dit geldt ook voor het woord van de heer Koçak. In Nederland hebben een aantal nieuwe Nederlanders onbevooroordeeld besloten die stap te zetten.

We moeten werk maken van de integratie. Ik onthoud zeker wat de heer Koçak hierover heeft verklaard. We moeten integratie als empowerment zien. We moeten de betrokkenen uitleggen dat integratie tot het succesvol opbouwen van een samenleving kan leiden. Ik zie dat succes niet louter als een materieel gegeven. Ze moeten hier een deel van kunnen worden.

Er zijn een aantal taboes. We moeten een kader creëren waarbinnen die discussies op een serene manier kunnen worden gevoerd. Ik denk onder meer aan thema's als het gedwongen huwelijk, de maagdelijkheidsnorm, de onrealistische verwachtingen van de partijen die naar hier komen en moslimjongeren uit Vlaanderen die te vrijgevochten zijn voor een partner uit het land van herkomst.

Ik ben zelf in het diepe hinterland van Marokko geweest. Ik heb daar met de mensen gesprekken gevoerd. Die cultuur is daar nog totaal anders. Ik heb met jonge mannen over de partnerkeuze gesproken. Hun moeders maken die keuzes. De liefde is voor na het huwelijk. Dat zien ze dan wel. Dat is niet onze cultuur. Dit is ook de reden waarom het echtscheidingspercentage zo hoog ligt.

We moeten dit zeker bespreekbaar maken. Ik wil niet bereiken dat mensen niet langer met een partner uit een ander land mogen trouwen. Mijn oproep wil de allochtone gemeenschap de kans bieden zelf initiatieven te nemen. Dergelijke initiatieven kunnen door de verenigingen van nieuwe Vlamingen, door de integratiediensten, door scholen, door jeugdverenigingen en door ouderverenigingen worden genomen.

Alle studies trekken immers dezelfde conclusie. Er is grote nood aan sensibilisering en aan informatie over de situatie waarin beide partners zullen terechtkomen. Het meisje dat hier woont, heeft een diploma, is hier opgegroeid en maakt deel van deze samenleving uit. Trouwen met iemand die uit een andere wereld komt en een totaal ander verwachtingspatroon heeft, heeft gevolgen voor de opvoeding van de kinderen.

We moeten hierover een debat voeren. Ik hoop dat ik mijn bedoelingen heb kunnen verduidelijken. Ik hoop dat we op dit vlak partners zijn. Ik vind het belangrijk dat binnen die gemeenschap van nieuwe Vlamingen mensen als de heer Koçak opstaan. Zij moeten de problemen durven te benoemen. Over het integratiedebat valt nog heel wat te zeggen. Dit gaat trouwens in beide richtingen en zeker niet enkel over deze problematiek. Er mag ook iets tegen de ontvangende samenleving worden gezegd. Het houdt niet op bij inburgering. De integratie gaat nog verder. We moeten nog stappen zetten.

Mijnheer Van Hauthem, ik heb nooit gezegd dat ik dit op de agenda van de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid zou plaatsen. Dat moet een vergissing zijn. Ik heb dit op de agenda van de Interministeriële Conferentie 'Integratie in de samenleving' geplaatst. Dat is verkeerd genoteerd. Die conferentie heeft nog niet plaatsgevonden.

Ik heb het anders aangepakt. Nadat ik met de premier een rechtstreeks gesprek heb gevoerd, heb ik hem een brief met een aantal bekommernissen over het asiel- en migratiebeleid gestuurd. Hij heeft een aantal bezoeken gebracht aan het buitenland. Ik denk dat hij weet dat er een probleem is. Ik herhaal dat het federale beleid onvoldoende is afgestemd op het Vlaamse beleid inzake inburgering en integratie. Ik heb een aantal zorgen geuit, waaronder de problematiek van de huwelijksmigratie, tijdens de heronderhandeling van de bilaterale akkoorden, zodat de minimumleeftijd voor huwelijksmigratie op 21 jaar zou kunnen worden gebracht. De premier heeft mijn brief bezorgd aan al zijn bevoegde collega's.

Wat deze problematiek betreft, heb ik een antwoord gekregen van federaal minister van Buitenlandse Zaken Vanackere. Het betrof een heel positieve brief met een aantal bijkomende vragen. Hij vroeg bijkomende verduidelijking inzake de sensibiliseringscampagne over een aantal negatieve effecten van de huwelijksmigratie, meer bepaald of ik die wilde integreren in het inburgeringspakket in het land van herkomst. Hij vroeg ook of ik het had over het heronderhandelen van het bilateraal akkoord met Turkije omdat ik dat niet had vermeld in mijn brief. Ik heb hem geantwoord dat dit niet kan, dat dit deel uitmaakt van de associatieovereenkomst. Met Marokko kan dat wel.

Ik heb ook gezegd dat Vlaanderen intussen twee concrete stappen heeft gezet. Dit thema is opgenomen in de jarenplannen van de lokale diensten. Verder heb ik benadrukt dat sensibilisering vanuit Vlaanderen onvoldoende is om alle ongewenste gevolgen van huwelijksmigratie tegen te gaan. De oorzaken van de migratiedruk moeten worden aangepakt: de economische, sociale en politieke factoren die een rol spelen. Dit zijn aspecten van de problematiek die niet tot mijn bevoegdheid behoren.

Minister Vanackere heeft me verzekerd dat hij het dossier over het heronderhandelen van de bilaterale akkoorden grondig zal laten onderzoeken. Ik heb op dat punt nog geen verdere actie ondernomen. Ik wacht op het antwoord van minister Vanackere. Ik zal daar met hem verder over in dialoog treden.

In die brief heeft hij ook bevestigd dat hij ermee akkoord gaat dat wij de inburgeringspakketten digitaal of fysiek ter beschikking stellen in de consulaten en ambassades in de landen in herkomst. Dat inburgeringspakket is absoluut geen wervend onderdeel om mensen naar Vlaanderen te lokken. Ik ken uw kritiek daarop, mijnheer Van Hauthem. Het gaat over die mensen van wie we weten dat ze naar Vlaanderen komen en van wie we weten waar ze zullen wonen. 83 percent van de migratie betreft volgmigratie. We weten dat die mensen naar Gent, Mechelen, Gent, Genk, Antwerpen of eender waar gaan. Aan die mensen willen we duidelijk maken in welke samenleving ze terecht zullen komen en hoe die samenleving eruit ziet: gelijkheid tussen man en vrouw, een aantal fundamentele rechten en vrijheden die voor ons heilig zijn enzovoort. Wie zich definitief hier vestigt, kan alvast Nederlands beginnen te leren. Dat is echter niet verplicht. Ik heb al een aantal mensen ontmoet die dat volkomen vrijwillig hebben gedaan. Zij hebben bevestigd dat zij een voorsprong hadden en sneller werk hebben gevonden.

Op die twee aspecten heeft minister Vanackere positief gereageerd. Hij heeft bevestigd dat hij daaraan wil meewerken. Het gaat in eerste instantie alleen om de grote migratielanden. Bovendien zal hij de problematiek onderzoeken. Ik weet niet of dat zal lukken. Ik weet alleen dat toenmalig minister van Binnenlandse Zaken Turtelboom destijds een brief heeft gestuurd naar toenmalig minister van Buitenlandse Zaken De Gucht om die problematiek aan te kaarten en te vragen dat daar werk van zou worden gemaakt. Voor zover ik weet, is daar geen reactie op gekomen. Nu heb ik het antwoord van minister Vanackere waarin hij zegt dat hij dit probleem zal onderzoeken.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, ik dank u voor uw heel uitgebreid antwoord. Ik volg u, met de kennis die ik heb vanuit de gemeenschap en vanuit mijn Vlaams-zijn. Ik ontken het probleem niet.

U hebt een aantal punten aangehaald in het kader van de achterstelling. Wat achterstelling betreft, mogen we echter niet alles op huwelijksmigratie afschuiven. Beide moeten los van elkaar worden bekeken.

Er zijn ook andere middelen om het taalprobleem en de onderwijsachterstand in te halen. Ik ben blij dat u daar uw medewerking aan wilt verlenen. Met alle beschikbare middelen vanuit uw beleid, Onderwijs en Gelijke Kansen moet geïnvesteerd worden in de toekomst. Daarin treed ik de heer Wouter Bos bij. Het verleden is verschillend, maar de toekomst is gemeenschappelijk. We moeten daar dus samen aan bouwen.

Als geëmancipeerde vrouw van Turkse origine die een lange weg heeft afgelegd, heb ik ook zelf mijn partner geïmporteerd. Ik kan een aantal vrouwen wel begrijpen die hun partner in het land van herkomst gaan zoeken. Die vrouwen zijn vrijgevochten en hebben gestudeerd. Om die vrijheid te behouden, zoeken zij een partner van hun niveau in het land van herkomst. Dat zijn dan ook mensen die gestudeerd hebben. We mogen in deze problematiek dan ook niet alles op een hoop gooien.

Het gaat hier om een immens probleem. Het is jammer dat zelfs na de derde en vierde generatie mensen nog altijd een taalachterstand hebben. Dat is een pijnlijke vaststelling. We moeten het probleem juist plaatsen. De beschikbare middelen moeten, zeker met het oog op de besparingen, op de juiste manier worden ingezet.

Wij zijn thuis met vijf kinderen, die op hun beurt twee of drie kinderen hebben. De meesten onder hen zijn perfect tweetalig. Ik ben het er dan ook niet helemaal mee eens dat het door huwelijksmigratie is dat een aantal problemen ontstaan. Het is echter wel een belangrijke oorzaak.

Wat de vergelijking betreft tussen onze migratiegeschiedenis en Vlamingen die in de jaren 1900 naar Amerika trokken, wil ik erop wijzen dat we in een andere tijd leven. De wereld is een dorp. Afstanden zijn veel korter geworden, waardoor migratie zich op een volledig andere manier ontwikkelt.

Minister, u hebt heel wat punten aangeraakt. Ik wil daar in de toekomst aan meewerken. We moeten die toekomst samen opbouwen. Ook de gemeenschap is daar vragende partij voor. Er moeten ook geen taboes zijn. We moeten respect hebben voor elkaar. Ik kan dan ook tevreden zijn met uw antwoord.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, er zit niet veel schot in de zaak. Laten we wel wezen, als u bij de federale minister bilaterale akkoorden bepleit om de huwelijksleeftijd inzake migratie op 21 jaar te brengen, dan is dat omdat u vindt dat er een probleem is. Niet alle huwelijken met vreemde mensen zijn problematisch. U hoopt dat als die leeftijd op 21 jaar wordt gebracht, dat het minder zal gebeuren. Ik neem aan dat dat uw achterliggende gedachte is.

U verwijst naar de studie van 2005. Het was CD&V-burgemeester Gabriëls van Genk die aan de alarmbel trok. Hij zag elke vakantie zoveel Turkse jongeren naar Turkije op vakantie gaan en met een partner terugkomen. Daardoor moeten we met de integratie elke keer opnieuw vanaf nul beginnen. Daar zit het probleem. Mevrouw Pehlivan, iedereen heeft het recht om te huwen met wie hij of zij wil. Daar moeten wij niet in tussenkomen. Maar de gevolgen van een individuele keuze altijd weer bij de overheid leggen, gaat op de duur ook niet meer.

Indien ik een jongeman was en ik werd verliefd op iemand van Bolivia of Roemenië, dan zou ik proberen de gevolgen van die individuele beslissing in te schatten. De studies die de minister aanhaalde, wijzen erop: we gaan naar ginder, we komen terug en de overheid zal er wel voor zorgen. *(Opmerkingen van mevrouw Fatma Pehlivan)*

Het is misschien een beetje kort door de bocht, maar op de duur komt het daarop neer. Men moet de verantwoordelijkheid dragen voor individuele beslissingen.

Tegenover mijn ouders is enkele jaren geleden een Marokkaanse familie komen wonen in Lennik, op 500 meter van mijn deur. Ze nodigden mijn ouders uit op het huwelijksfeest van hun zoon. Er waren verkiezingen, en er hing een affiche van onze partij voor het raam. Maar dat was geen probleem: “Jullie zijn vriendelijke mensen, kom maar af.”

Het was heel fijn. Alleen kwam de bruid uit Marokko. Die sprak geen woord Nederlands, geen woord Frans. Dat is dan wel de individuele keuze van die persoon, maar het begint weer vanaf nul, en het zal de overheid zijn die weer alles moet organiseren. Op de duur is dat een vicieuze cirkel. De minister zegt dat we de bilaterale akkoorden moeten herbekijken. Als je de huwelijksleeftijd op 21 jaar brengt, dan kun je nog altijd huwen, maar dan kan hij of zij niet naar hier komen. Dat is dan ook een eventueel gevolg van een privébeslissing.

Als men dat in Nederland doet, neem ik aan dat men weet waarom: om het beheersbaar te houden inzake integratie. Ik zeg niet dat dat in alle gevallen zo is. Gevolgen van individuele beslissingen altijd weer afwentelen op de overheid, bereikt op een bepaald moment de grens.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Een oud Vlaams spreekwoord zegt dat men moet boksen in dezelfde categorie. Dat betekent dat men moest huwen met iemand die een gelijke opvoeding heeft gekregen. Dat verhoogt de kans op een goed geslaagd huwelijk. Boksen in dezelfde nationaliteit betekent niet hetzelfde als boksen in dezelfde categorie. De cultuurverschillen kunnen problemen opleveren.

Gearrangeerde huwelijken komen heel dicht in de buurt van putatieve huwelijken, die verboden zijn door de wet. De wederzijdse wilsbeschikking is heel moeilijk aanwijsbaar. Dat is praktisch niet uit te maken. Om bepaalde misbruiken tegen te gaan geloof ik dat het invoeren van een leeftijdsgrens van 21 jaar zeer zinvol is. Dat is de enige aanvaardbare norm, zonder dat je daarmee iemand voor het hoofd stoot. Niet lang geleden kon men in België niet huwen zonder toestemming van de ouders. 21 jaar lijkt me een heel objectieve maatstaf.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, u hebt niet gereageerd op de huwelijksleeftijd. Het gaat niet over de huwelijksleeftijd. Als je de huwelijksleeftijd op 21 jaar brengt, wat doe je dan met Belgen van de tweede of derde generatie?

De heer Joris Van Hauthem: Het gaat over de migratiehuwelijksleeftijd.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Het is in het kader van de gezinshereniging. Dat bestaat nu al. Niet-EU-onderdanen moeten 21 jaar zijn voor een gezinshereniging. Ze kunnen wel huwen, maar ze moeten wel wachten met de gezinshereniging tot ze 21 jaar zijn.

Door de bilaterale overeenkomsten valt Turkije daarbuiten. We kunnen daarover praten, maar we moeten veeleer inzetten op sensibilisering. Ik ga er mij ook tegen verzetten dat mensen worden uitgetrouwelijk of gedwongen worden met iemand te huwen. Als dat toch een vorm

van misbruik is, dan wacht je nog een jaar of 2. *(Opmerkingen van de heer Marc Vanden Bussche)*

We kunnen hier later op terugkomen. We moeten echt investeren in sensibiliseren en bespreekbaar maken, ook van het middenveld en de lokale overheid, die een grote impact kunnen hebben. Alle onderzoeken wijzen daarop.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw Pehlivan, het is een goede zaak dat u dit hebt aangekaart. Over de leeftijd van 21 jaar kun je allerlei beschouwingen maken. Er zijn pro's en contra's. Op zich zal dit de zaak niet tegenhouden. Het zal als gevolg hebben dat de jonge mannen en vrouwen weerbaarder, autonomer en zelfstandiger zijn. Dit is hoe dan ook een federale bevoegdheid. De Europese Unie heeft gezegd dat de minimumleeftijd 21 jaar is. De federale overheid doet dat met specifieke bilaterale akkoorden die dit omzeilen.

Ik kan maar doen wat ik kan doen. Ik kan dat aankaarten bij de federale overheid. De federale minister van Binnenlandse Zaken Turtelboom vindt dit een probleem en kaart het officieel aan bij de federale minister van Buitenlandse Zaken. Als de federale overheid niet in beweging komt, dan ben ik daar niet verantwoordelijk voor, maar het zal me niet beletten om ondertussen te doen wat ik meen te moeten doen. Ik ben blij met dit debat. Mevrouw Pehlivan, ik ben ook blij dat u zegt dat we van mening kunnen verschillen over bepaalde zaken. Het zou ook verrassend zijn dat we het over alles eens zijn. *(Opmerkingen van mevrouw Fatma Pehlivan)*

Zelfs binnen een partij kun je van mening verschillen. Ik doe een oproep aan mensen uit de allochtone gemeenschap om over die zaken onbevangen mee te debatteren. Mevrouw Pehlivan, mensen als u kunnen daarin een voorbeeldrol vervullen. Als Koçak zijn boek publiceert, en zegt: "Doe dat niet voor De Wever of Bourgeois, maar voor uw eigen toekomst. Je moet hier integreren, je moet de taal leren": dat zijn heel belangrijke, waardevolle signalen, die veel belangrijker zijn dan wat de minister van Inburgering van autochtone afkomst zegt. Ik wil daar met u over dialogeren. We moeten daarvoor een draagvlak vinden.

Je kunt veel zeggen over Nederland, maar daar zijn heel veel taboes doorbroken. Allochtonen en autochtonen kunnen veel ongezufterd dan hier hun mening zeggen. We kunnen daar lering uit trekken. Het is een andere tijd, die mensen kunnen nu veel gemakkelijker terug op familiebezoek. Er zijn meer verbindingsmogelijkheden.

De migratielanden eisen nog altijd dat je een taalkennis hebt. Canada geraak je niet binnen zonder dat je Frans of Engels kent. Hetzelfde geldt voor Australië. Men moet kunnen deelnemen aan de publieke cultuur hier, zo niet kunnen we geen gemeenschap vormen. Dat is het punt. De heer Van Hauthem gaf een schrijnend voorbeeld. Die jonge vrouw moet contacten leggen en een netwerk opbouwen. Als haar kinderen naar de kleuterschool gaan, dan openen zich mogelijkheden om contacten met andere ouders te leggen. Dan ontstaan netwerken. U weet net als ik dat kinderen van allochtonen die contacten hebben met kinderen van de autochtone gemeenschap, het veel verder brengen. Ze zijn veel meer zelfredzaam.

Uiteraard kent liefde geen grenzen en zal men altijd dat soort huwelijken hebben. Dat is ook goed. Jonge mensen zijn inmiddels wereldburgers geworden. Maar als het op dergelijk grote schaal blijft gebeuren, met mensen van de tweede of derde generatie, dan is het duidelijk dat er een maatschappelijk probleem is. We moeten dat onbevooroordeeld onder ogen durven te zien, en nagaan hoe we daaraan kunnen remediëren. Ik ben alleszins blij dat we op dat vlak op dezelfde golflengte zitten.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Ter informatie: ik heb een heel grote vriendenkring waarin gemengde huwelijken voorkomen waarbij Vlaamse mannen met Turkse vrouwen zijn

getrouwd. Het gaat dan ook om vrouwen die in Turkije zijn grootgebracht. Misschien is het nodig dat ook dat eens in beeld wordt gebracht.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■